Всеукраїнська загальнополітична і літературно-художня газета

КРИМСЬКА СВІТЛИЦЯ

http://svitlytsia.crimea.ua

№ 15 (1615) П'ятниця, 6 травня 2011 р.

Видається у Сімферополі з 31 грудня 1992 р. Ціна...

Прапор Перемоги над Рейхстагом.

ФОТОЛІТОПИСЕЦЬ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ

Євген Халдей (з фотокамерою) на Нюрнберзькому процесі. Прикрився рукою - Герінг...

5 травня 2011 року у Меморіальному комплексі «Національний музей історії Великої Вітчизняної війни 1941-1945 років» відбулося відкриття фотодокументальної виставки «Євген Халдей. Митець, воїн, людина», яка розповідає про внесок Є. Халдея — класика радянської фотожурналістики — у світовий фотолітопис Другої світової війни, а також про долю цієї мужньої, талановитої особистості.

Виставку присвячено 66-й річниці Перемоги у Великій Вітчизняній війні. Уперше на огляд громадськості представлено близько 200 найкращих фото з унікального доробку майстра (30 з них демонструються вперше), понад шістдесят особистих матеріалів (зокрема, бойові нагороди, службові посвідчення, посвідчення до нагород, записники воєнного часу, фотодокументи, речі та ін.).

Експозиція складається з двох розділів: у першому — «Улюбленою справою займався усе життя» — репрезентовані реліквійні особисті матеріали Є.А. Халдея; у другому — «Війна. День перший — день останній» — авторські фото-світлини, що дають можливість побачити події минулої війни очима талановитого фотохудожника. Однією з особливостей матеріалів є розширені підтекстовки до фотографій, узяті з щоденника, записників, книги «Від Мурманська до Берліна». Вони дають можливість краще наблизитися до розуміння дивовижної особистості Є.А. Халдея, обставин зйомки того або іншого кадру.

Євген Халдей.

Ідея виставки належить відомому меценату, колекціонеру, дослідникуОлексію Шереметьєву. А її реалізація стала можливою завдяки плідній співпраці співробітників Меморіального комплексу з майстром ще за його життя (1987-1997 рр.), а також за сприяння Ганни Халдей — дочки митця, яка виявила неабияку зацікавленість в організації подібної широкомасштабної виставки саме в Україні, на Батьківщині батька.

Батько об'їздив з фотовиставками безліч країн, каже донька Халдея. Але завжди мріяв привезти свої історичні світлини в Україну - на Батьківщину. Це бажання здійснилося тільки зараз - уже по його смерті. У червні фотовиставка переїде до Севастополя. Це місто героїчної слави, згадує Ганна Халдей, батько любив особливо.

* * *

Євген Халдей народився у 1916 р. в Юзівці (теперішньому Донецьку) у єврейській родині. Свій перший знімок зробив у 13 років на саморобний фотоапарат. У 18 років почав працювати фотокореспондентом.

Євген Халдей від першого до останнього дня Великої Вітчизняної війни, а також під час війни з Японією на Далекому Сході — військовий фотокореспондент ТАРС. У 1941-1942 рр. знімав на Північному флоті катерників, підводників, морських розвідників, льотчиків-винищувачів, конвої союзників. Згодом фронтові шляхи привели його на Чорноморський флот. На фотоплівці залишилися бої на Північному Кавказі та в Криму, визволення Новоросійська, Тамані, Керчі, Севастополя. З серпня 1944 р. фотокореспондент — у лавах визволителів Європи. До центру Берліна наприкінці квітня 1945 р. Є. Халдей просувався разом з танкістами 8 гвардійської армії генерала В.І. Чуйкова. 8 травня 1945 р. він був серед небагатьох радянських журналістів, кому доручили найвідповідальніше — засвідчити історичну церемонію підписання Акта про беззастережну капітуляцію фашистської Німеччини. Влітку 1945 р. він — єдиний радянський фотокореспондент на Потсдамській конференції, де керівники СРСР, США та Великобританії вирішували майбутнє Європи. Логічним завершенням невтомної праці військового фотокореспондента стала участь у зйомках під час роботи Міжнародного військового трибуналу в Нюрнберзі.

http://mincult.kmu.gov.ua

1 травня 1945 р. Регулювальниця показує напрямок на Берлін.

Знайшов своїх рідних. Крим. 1942 р.

ВІТАННЯ

ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ ВІКТОРА ЯНУКОВИЧА З НАГОДИ ДНЯ ПЕРЕМОГИ

Дорогі ветерани Великої Вітчизняної війни, герої фронту і тилу!

Шановні співвітчизники!

На нашу землю, в наші серця знову прийшло свято Перемоги, яке принесло мир на українську землю.

Щиро вітаю з цим світлим днем весь Український народ і насамперед ветеранів, які мужньо здолали вогненні фронтові дороги, чесно виконавши свій військовий та громадянський обов'язок.

Ми завжди пам'ятатимемо про те, як довгі 1225 днів і ночей Україна була окупована фашистськими вандалами. Окупована, але не зломлена. Загарбана, але не поставлена на коліна.

З перших днів війни пліч-о-пліч із бойовими побратимами інших національностей українські воїни, партизани та підпільники боролися з ненависним ворогом. У горнилі битви з фашизмом розкрилися найкращі риси захисників Батьківщини — звитяга, самопожертва та нечуваний героїзм.

Неоціненним також є життєвий подвиг тих, хто підняв зі згарищ міста і села, відбудував зруйноване народне господарство, заклав підвалини незалежної України. Ці люди і сьогодні вчать нас мудрості, витримці, терпінню та оптимізму.

День Перемоги для нашого народу — свято, яке об'єднує всі покоління і є невичерпним джерелом патріотизму, віри у власні сили та можливості.

Сердечно бажаю усім вам здоров'я, душевного тепла, добробуту й миру на довгі і щасливі роки.

Честь вам і слава!

Віктор ЯНУКОВИЧ.

http://www.president.gov.ua

ЗВЕРНЕННЯ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ ВІКТОРА ЯНУКОВИЧА У ЗВ'ЯЗКУ З ВІДЗНАЧЕННЯМ 8 ТА 9 ТРАВНЯ ДНІВ ПАМ'ЯТІ І ПРИМИРЕННЯ

Дорогі ветерани війни!

Шановні співвітчизники!

22 грудня 2004 року Генеральна Асамблея Організації Об'єднаних Націй проголосила 8 та 9 травня днями пам'яті і примирення, покликаними привернути увагу світової спільноти до важливості вшанування всіх жертв Другої світової війни, утвердження ідей миру.

Нескінченним є мартиролог цього найстрашнішого в історії людства воєнного протистояння — близько 60 мільйонів безневинних жертв. За право на життя була сплачена дорога ціна. Усім нам треба пам'ятати невимовно страшні цифри статистики: втрати України у Другій світовій війні оцінюються більш ніж у 10 мільйонів життів. Цей скорботний перелік і донині неповний.

Україні, яка була епіцентром тієї світової трагедії, особливо добре відома ціна війни і миру. Наша пам'ять кличе до осмислених і відповідальних дій заради того, щоб подібне ніколи не повторилося.

Підтверджуючи свою прихильність до основних принципів ООН, ми прагнемо жити у мирі і злагоді з усіма країнами і народами, на це спрямована державна політика і дії суспільства. Ми відкриті для активного співробітництва на рівноправних засадах, для повномасштабної участі в існуючих програмах забезпечення стабільності та безпеки і готові долучитися до нових міжнародних мирних ініціатив. Це наш обов'язок перед усіма жертвами війни.

Сьогодні у скорботному мовчанні ми низько схиляємо голови перед полеглими.

Вічна їм пам'ять.

Віктор ЯНУКОВИЧ.

ПРАПОР СПОТИКАННЯ

СУД ЗАБОРОНИВ «РУССКОМУ ЕДИНСТВУ» МАРШ 9 ТРАВНЯ У ЛЬВОВІ

стор. 4

СПОМИН ПРО ВІЙНУ

ДМИТРО ІВАНОВ

ВЕЧОРОВА БАЛАДА 9 ТРАВНЯ

стор. 6

ЯНУКОВИЧ - ПРО ЛЬВІВ:

«САМЕ ТУТ ЗАРОДЖУВАЛАСЯ ВІЛЬНА УКРАЇНСЬКА ДУМКА...»

стор. 7

КРИМСЬКА СВІТЛИЦЯ

ЗАСНОВНИКИ:
Міністерство культури і туризму України, Всеукраїнське товариство «Просвіта» імені Тараса Шевченка, трудовий колектив підприємства «Об'єднана редакція газети «Кримська світлиця».

За вагомий внесок у справу українського національного відродження, розбудову та зміцнення Української держави редакція газети "Кримська світлиця" нагороджена медаллю Всеукраїнського товариства "Просвіта" "БУДІВНИЧИЙ УКРАЇНИ".

Головний редактор Віктор КАЧУЛА.

Газета зареєстрована Міністерством юстиції України. Реєстраційне свідоцтво КВ № 12042-913ПР від 30.11 2006 р. Індекс: 90269.

Редакція не завжди поділяє думки авторів публікацій, відповідальність за достовірність фактів несуть автори.
Рукописи не рецензуються і не повертаються. Листування з читачами - на сторінках газети.
Редакція застерігає собі право скорочувати публікації і виправляти мову.

ТЕЛЕФОНИ:
головного редактора - (0652) 51-13-24;
відділів - 51-13-25; 51-13-27.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ:
95006, м. Сімферополь, вул. Гагаріна, 5, 2-й поверх, кімн. 13 - 15.
E-mail: wik@swit.crimea.com
Сторінка в Інтернеті: http://svitlytsia.crimea.ua

Зам. ...
Наклад - ...

Видавець - ДП Газетно-журнальне видавництво Міністерства культури України.
03040, м. Київ, вул. Васильківська, 1, тел./факс (044) 498-23-63.
Р/р 37128003000584 в УДК у м. Києві МФО 820019
код ЄДРПОУ 16482679
E-mail: vidavnictvo@gmail.com

Передплатна кампанія на видання ДП «Газетно-журнальне видавництво Міністерства культури України», в т. ч. і на тижневик «Кримська світлиця», здійснюється за наступними реквізитами: вул. Васильківська,1, м. Київ, 03040, 2 поверх, 6 корпус. Відповідальна особа за передплату - Сидоренко Ірина.
Тел.\факс (044) 498-23-64.

СОЦІАЛЬНА ДОПОМОГА ВЕТЕРАНАМ БУДЕ ЗБІЛЬШУВАТИСЯ

4 травня під час відвідання Українського державного медико-соціального центру у селі Циблі на Київщині Глава держави поспілкувався із ветеранами та запевнив їх, що увага держави до них залишатиметься пильною.

"Я бажаю вам, насамперед, здоров'я, доброго настрою та надії, що життя покращуватиметься", – сказав Глава держави, звертаючись до ветеранів. "Ми знаємо, якою ціною ви досягли миру, і ми щороку маємо віддячувати вам за це. Ми це робитимемо настільки, наскільки у нас вистачить сил", – підкреслив Президент.

"Головне, що ви повинні знати: я завжди казатиму вам правду, якою б гіркою вона не була... Низький вам уклін. Живіть, радійте від того, як живуть ваші діти та онуки, а ми вас не підведемо", – запевнив ветеранів Віктор Янукович. Президент подарував лікувальному центрові сучасне медичне обладнання та два автобуси.

* * *

Президент України наголошує, що соціальна допомога ветеранам, учасникам Великої Вітчизняної війни зростатиме із покращенням стану економіки у державі. Про це Віктор Янукович сказав журналістам під час відвідання Українського державного медико-соціального центру у селі Циблі Переяслав-Хмельницького району, що на Київщині.

«У подальшому, із ростом економіки та збільшенням мінімальних пенсій, соціальна допомога ветеранам, учасникам Великої Вітчизняної війни буде збільшуватися», – зазначив Глава держави.

Президент наголосив, що з року в рік сучасне покоління все більше і більше цінує внесок наших ветеранів у мирне життя України. «Я вважаю, ми будемо у вічному боргу перед цими людьми. Все, що ми можемо робити в житті для них – ми повинні робити», – зазначив Віктор Янукович.

Президент також зауважив, що допомагати ветеранам потрібно як на рівні держави, так і на рівні регіонів, міст, кожної родини.

У цьому контексті Глава держави нагадав про минулорічне рішення щодо підвищення розміру разової грошової виплати ветеранам. «Ми це зробили в минулому році, і цей рік, і наступні ми будемо їм платити», – сказав Віктор Янукович.

За словами Президента, у 2011 році до 9 Травня було виділено грошові допомоги в сумі близько 550 мільйонів гривень. Як доповіли Главі держави, ці кошти до 5 травня будуть перераховані в усі регіони України.

«Безумовно, ми щороку розглядатимемо питання соціальної допомоги», – сказав Віктор Янукович, підкресливши, що це, зокрема, стосується здешевлення медикаментів. «Ми триматимемо це питання на контролі», – наголосив Президент.

http://www.president.gov.ua

А У НАС?..

ПРЕМ'ЄР ЯПОНІЇ УДВІЧІ ЗМЕНШУЄ СОБІ ЗАРПЛАТУ...

Прем'єр-міністр Японії Наото КАН має намір відмовитися від своєї зарплати доти, доки ситуація на аварійній атомній електростанції «Фукусіма-1» не буде врегульована, передає Радіо "Свобода".

Як повідомили в японському уряді, Н.КАН відмовиться від своєї щомісячної зарплати глави уряду у розмірі близько 20 тис. доларів, але отримуватиме зарплату депутата – близько 10 тис. доларів щомісяця.

Як повідомляв УНІАН, 11 березня на північному сході Японії стався руйнівний землетрус магнітудою 9,0, що викликав цунамі заввишки більше десяти метрів. Унаслідок удару стихії було зруйновано більш як 151 тисяча будівель. Кількість жертв становила майже 14,9 тисячі осіб, зниклими безвісти у шести префектурах вважаються 9 тисяч 960 осіб.

Після землетрусу на АЕС "Фукусіма-1" була зафіксована серія аварій, спричинених виходом з ладу системи охолоджування. Внаслідок інцидентів на АЕС було виявлено декілька витоків радіації, що змусило владу евакуювати людей з 30-кілометрової зони навколо АЕС.

ПРОШУ СЛОВА!

ДЕНЬ ПЕРЕМОГИ... НАД СОБОЮ?!

В черговий раз прийшли "травневі свята", і знову влада оголосила про те, яка вона гарна, бачте, ветеранів вшановуємо! Кілька вихідних, які люди провели, висаджуючи картоплю, музика часів війни та тоталітаризму, червоні прапори і портрети одного з найбільших злочинців XX століття Йосипа Сталіна... А ще гуманітарна допомога від колишніх ворогів... Ось і все свято.

Країна, яка була переможена у цій війні, - сьогодні одна з найрозвиненіших країн світу, її громадяни позбулися націонал-соціалізму, покаялися за гріхи і вже сьогодні шлють колишнім ворогам гуманітарку, виплачують допомогу колишнім остарбайтерам, приймають у себе в країні сотні тисяч наших громадян, які голосують ногами проти існуючих порядків та існуючої влади в Україні...

Кожного разу, коли я бачу ветеранів з червоними прапорами - навесні чи восени, чи, гортаючи сторінки газет, натикаюся на опис їхніх бойових перемог, або отримую від їхніх організацій листи з проханням про матеріальну допомогу – завжди відчуваю непереборне бажання прокинутися від цього жахливого сну. Ось тільки – це не сон... І тоді мої крамольні думки не дають мені спокою. Адже, розсудіть самі, чого варта їхня "перемога", якщо сьогодні вони змушені доживати свого віку на прожитковий мінімум та купувати на базарі німецьку гуманітарку. Мабуть, багато можна про це говорити, та чи варто? Цих людей все життя використовували і тримали за «залізною стіною», щоб вони не мали можливості пізнати правду і зрівняти своє життя й життя за "бугром". А після падіння "імперії зла" їхні діти й онуки кинулися у добровільні остарбайтери за цей "бугор", аби лиш не мати такого "щастя", що їм збудували їхні батьки в Україні...

То хто ж переміг у тій війні? За кого гинули наші "переможці"? Чому "переможці" доживають віку у злиднях, а переможені - в достатку і в пошані? Чому не біжать німці чи японці у нашу "країну чудес", натомість вже понад сім мільйонів українців залишили межі країни предків їхніх? Чи знайдуть, нарешті, "переможці" сили в собі, щоб подивитися правді у вічі? За кого і за що воювали? Чому збудували в Україні найзлочиннішу систему у світі? Чим завинили перед ними їхні діти й онуки, які змушені тікати зі збудованого «раю»?

За Родіну! За Сталіна! Ось за що, виявляється! Тільки не можу я зрозуміти, як можна було після кривавих років більшовицького панування воювати за таку Родіну, за такого Сталіна, що морили голодом моїх батьків, братів і сестер у врожайний 33-й рік, винищували моїх сусідів і родичів у 30-х роках, що не могли існувати без людських жертв ні дня, ні години, ні миті...

Я знаю і вірю, що прийде час, коли боввани Леніну та іншим злочинцям будуть знищені, коли наші вулиці і міста носитимуть імена справжніх національних героїв, коли українці будуть разом з усім світом відзначати День Примирення, а не перемоги над собою, коли, нарешті, вшанують українських повстанців, які до середини 50-х років вели нерівну боротьбу з окупантами своєї країни, коли наша країна стане заможною і вільною, коли українці не будуть мріяти втекти за «бугор», коли говорити українською і бути українцем стане престижно, а наші європейські сусіди будуть по-доброму заздрити Великій Україні...

Олександр Михайлович РОМАЩЕНКО.

ostap1@ukrpost.ua

ТУТ СТАЮТЬ СОЛДАТАМИ

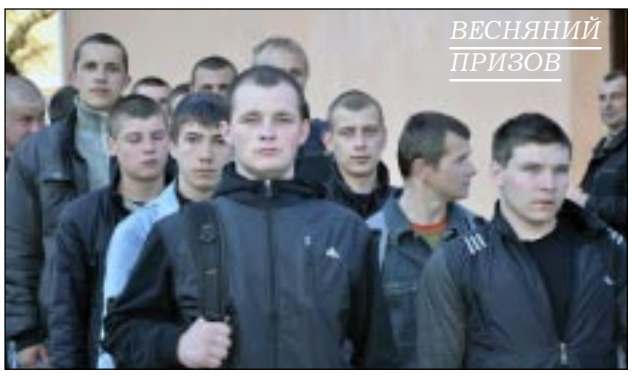

ВЕСНЯНИЙ ПРИЗОВ

5 травня у Криму в зенітному ракетному з'єднанні Повітряних Сил ЗС України, де командиром полковник Олександр Павлюченко, близько чотирьох десятків молодих солдат виконали перші стрільби з АК-74. Молоде поповнення «обстрілювалося» напередодні прийняття присяги на вірність Українському народові, що відбудеться 7 травня.

На церемонії прийняття військової присяги очікується чимало гостей, адже свято відбуватиметься напередодні Дня Перемоги. Як зазначає, заступник командира військової частини з виховної роботи підполковник Олександр Логінов, зазвичай на День відкритих дверей з нагоди прийняття присяги приїжджає до 80 відсотків батьків і рідних, щоб побачитися зі своїми воїнами.

Цього року першими присягатимуть на вірність Українському народу юнаки з Тернопільщини та Київщини.

Загалом під час весняної призовної кампанії цього року у частині очікується понад 100 призовників. Чергове поповнення з інших регіонів - Хмельниччини, Полтавщини та самого Криму надійде у середині травня.

На період адаптації молоді у частині було створено навчальну роту під командуванням досвідченого офіцера майора Миколи Бадуліна.

- Я задоволений поповненням. Наприклад, з вісімнадцяти тернопільців п'ятнадцять мають спеціальність, одинадцять вже працювали до армії, – ділиться враженнями про прибулих заступник з виховної роботи майор Андрій Родіонов.

Серед молодого поповнення у зенітному з'єднанні опановує військову службу Роман Подворний з Білої Церкви. Хлопцеві двадцять два роки. Він - випускник Київського національного торгово-економічного університету. Займався кікбоксингом. Після армії мріє працювати у силових структурах.

А от Микола Куценко (19 років, з Фастова) під час служби в армії хоче продовжувати навчання заочно на третьому курсі Національного авіаційного університету за фахом «ремонт та обслуговування літальних апаратів».

Протягом двох тижнів новобранці ознайомлювалися з життєдіяльністю військової частини, звикали до військових порядків і готувалися до прийняття військової присяги. Хлопці отримали багато знань, щоб почувати себе на службі впевнено.

Ознайомлення з військовим життям розпочалося інструктажами з техніки безпеки, вивченням розпорядку дня, оглядом розташування, знайомства з бойовим шляхом і історичними традиціями бойової частини. Офіцери, начальники служб вже ознайомили молодих солдат за своїми напрямками.

Юнаки вивчали основи статутних взаємин, свої права і обов'язки, відповідальність, статути, правила поведінки. Отримали знання з тактичної, вогневої, гуманітарної підготовки. Постійно проводяться ранкові зарядки та даються фізичні навантаження.

На стройовому плацу під керівництвом старшого сержанта Андрія Степаненка молодь освоює стройову підготовку. Під час практичних занять із захисту від зброї масового ураження юнаки тренуються застосовувати загальновійськові захисні комплекти та відпрацьовують відповідні нормативи.

Після присяги юнаки розійдуться по бойових підрозділах. Там вони опановуватимуть специфічні військові професії. Серед них - оператори бойової техніки протиповітряної оборони, водії, яких вже з нового призову набралося більше десятка, електродизелісти, номери бойових обслуг зенітних ракетних комплексів та інші професії з охорони мирного неба.

А коли через рік повернуться хлопці змужнілими додому, на них дивитимуться, як на справжніх захисників, не лише дівчата, а й батьки, і рідні, і суспільство. Таки є користь іти цим непростим солдатським шляхом особистого зростання.

Руслан СЕМЕНЮК,
Регіональний медіа-центр Міністерства оборони України в Криму.

Фото автора.

ПРЕЗИДЕНТ УКРАЇНИ ПІДПИСАВ ЗАКОН «ПРО ДОСТУП ДО ПУБЛІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ»

Президент України впроваджує європейські стандарти відкритості і прозорості в роботі органів державної влади. Важливим кроком на цьому шляху стало підписання Главою держави Закону України «Про доступ до публічної інформації».

На виконання цього закону Президент України підписав Укази «Питання забезпечення органами виконавчої влади доступу до публічної інформації» та «Про першочергові заходи щодо забезпечення доступу до публічної інформації в допоміжних органах, створених Президентом України». Ці Укази покликані забезпечити реалізацію конституційного права громадян вільно збирати, зберігати, використовувати і поширювати інформацію.

Віктор Янукович поставив завдання забезпечити доступ громадян до публічної інформації відповідно до вимог цього закону. Глава держави створив у своїй Адміністрації Головне управління забезпечення доступу до публічної інформації Президента України. Цей підрозділ буде реалізовувати права громадян на доступ до публічної інформації Адміністрації Президента України.

Надання публічної інформації Адміністрацією Президента здійснюється у відповідь на інформаційний запит.

Згідно з законом, публічною є відображена та задокументована будь-якими засобами та на будь-яких носіях інформація, що була отримана або створена в процесі виконання суб'єктами владних повноважень своїх обов'язків, передбачених чинним законодавством, або яка знаходиться у володінні суб'єктів владних повноважень.

Запит від особи на отримання інформації складається у довільній формі. При цьому необхідно вказати:

1) ім'я та прізвище запитувача, поштову адресу або адресу електронної пошти, а також номер телефону;

2) опис інформації, яку запитувач хотів би отримати. (Вид, назву, реквізити чи зміст документа, щодо якого зроблено запит)

3) підпис і дату.

Для оформлення інформаційного запиту

усно:
телефон (044) 255-77-16

письмово: м. Київ, вул. Банкова, 10, Головне управління забезпечення доступу до публічної інформації (на конверті вказувати "Публічна інформація").

На сторінці Офіційного інтернет-представництва Президента України розміщені зразки форм для подання інформаційного запиту у письмовому виді від фізичної, юридичної особи та від об'єднань громадян;

факс: (044) 255-65-97;

електронна пошта:
vidkrytist@apu.gov.ua;

Можна також заповнити спеціальну форму інформаційного запиту безпосередньо на сторінці Офіційного інтернет-представництва Президента України.

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ № 547/2011

ПИТАННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОРГАНАМИ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ ДОСТУПУ ДО ПУБЛІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ

З метою забезпечення безумовного виконання органами виконавчої влади Закону України «Про доступ до публічної інформації», реалізації конституційного права особи вільно збирати, зберігати, використовувати і поширювати інформацію, керуючись частиною другою статті 102 Конституції України, постановляю:

1. Кабінету Міністрів України:

забезпечувати в установленому порядку здійснення фінансування передбачених Законом України «Про доступ до публічної інформації» заходів, виконуваних розпорядниками інформації, які утримуються за рахунок коштів Державного бюджету України;

затвердити у визначений Законом України «Про доступ до публічної інформації» строк граничні норми витрат на копіювання та друк документів;

підготувати разом із Службою безпеки України та внести на розгляд Верховної Ради України законопроект стосовно вдосконалення законодавчих актів щодо доступу до інформації з обмеженим доступом та відповідальності за порушення таких актів;

запровадити моніторинг виконання органами виконавчої влади Закону України «Про доступ до публічної інформації» та моніторинг судових рішень, прийнятих у зв'язку з порушенням права на одержання публічної інформації, здійснювати в разі потреби підготовку пропозицій щодо вдосконалення названого Закону та вносити їх у встановленому порядку на розгляд Верховної Ради України;

розробити і внести на розгляд Верховної Ради України законопроекти щодо здійснення державного контролю за забезпеченням розпорядниками інформації доступу до публічної інформації;

ужити заходів щодо забезпечення уніфікованого підходу стосовно затвердження органами виконавчої влади інструкцій з питань обліку, зберігання і використання документів та інших матеріальних носіїв, які містять відомості, що становлять службову інформацію.

2. Кабінету Міністрів України, центральним органам виконавчої влади, Раді міністрів Автономної Республіки Крим, обласним, Київській, Севастопольській міським, районним державним адміністраціям забезпечити безумовне виконання Закону України «Про доступ до публічної інформації», зокрема:

1) розробити і затвердити:

форми запитів на інформацію, які повинні містити стислу інструкцію щодо процедури подання запиту на інформацію, її отримання тощо;

порядок складання, подання запитів в усній, письмовій чи іншій формі (поштою, факсом, телефоном, електронною поштою);

2) запровадити облік запитів на інформацію;

3) визначити (утворити) спеціальні структурні підрозділи або визначити посадових осіб, які організовуватимуть доступ до публічної інформації, та завдання таких структурних підрозділів або осіб;

4) визначити спеціальні місця для роботи запитувачів із документами, що містять публічну інформацію, їх копіями, обладнати такі місця відповідною оргтехнікою;

5) створити умови для подання письмових запитів громадянами з обмеженими фізичними можливостями;

6) створити з метою доступу до публічної інформації та її збереження систему обліку документів, що знаходяться у відповідних розпорядників інформації і містять публічну інформацію, забезпечити обов'язкову реєстрацію в цій системі таких документів та надання доступу до них за запитами, оприлюднення зазначеної інформації на офіційних веб-сайтах (а в разі їх відсутності — в інший прийнятний для громадян спосіб);

7) забезпечувати своєчасне оприлюднення проектів рішень, що підлягають обговоренню, а також систематичне і оперативне оприлюднення та оновлення інформації про свою діяльність;

8) забезпечити оприлюднення в офіційних друкованих виданнях, на веб-сайтах, інформаційних стендах, в інший прийнятний для громадян спосіб інформації, зазначеної у статті 15 Закону України «Про доступ до публічної інформації», форм запитів на інформацію;

9) затвердити переліки відомостей, що становлять службову інформацію, та оприлюднити їх в установленому порядку;

10) затвердити інструкції з питань обліку, зберігання і використання документів та інших матеріальних носіїв, які містять відомості, що становлять службову інформацію;

11) вживати заходів щодо унеможливлення несанкціонованого доступу до наявної інформації про особу інших осіб;

12) організувати інформування населення про права громадян, передбачені Законом України «Про доступ до публічної інформації»;

13) забезпечити проведення навчань і підвищення кваліфікації заступників керівників органів виконавчої влади, працівників структурних підрозділів та відповідальних осіб з питань забезпечення доступу до публічної інформації;

14) сприяти депутатам місцевих рад, громадським організаціям, громадським радам, громадянам у здійсненні громадського контролю за забезпеченням органами виконавчої влади доступу до публічної інформації шляхом проведення громадських слухань, громадської експертизи тощо.

3. Покласти на керівників центральних і місцевих органів виконавчої влади персональну відповідальність за забезпечення належного виконання відповідними органами вимог Закону України «Про доступ до публічної інформації».

4. Запропонувати органам місцевого самоврядування вжити заходів щодо забезпечення доступу громадян до публічної інформації.

5. Цей Указ набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України Віктор ЯНУКОВИЧ.

5 травня 2011 року.

КОНТАКТНА ІНФОРМАЦІЯ ЩОДО ПОСАДОВИХ ОСІБ АПУ

Адміністрація Президента України 01220, м. Київ, вул. Банкова, 11
Довідкова – (044) 255-73-33
Офіційне інтернет-представництво: http://www.president.gov.ua

Прізвище, ім'я, по батькові	Посада	Службові номери засобів зв'язку	Адреси електронної пошти
ЛЬОВОЧКІН Сергій Володимирович	Глава Адміністрації Президента України	255-68-50	lovochkin@apu.gov.ua
АКІМОВА Ірина Михайлівна	Перший заступник Глави Адміністрації Президента України	255-72-96	pr_akimova@apu.gov.ua
СКУБАШЕВСЬКИЙ Станіслав Валеріанович	заступник Глави Адміністрації Президента України	255-65-19	pr_ssv@apu.gov.ua
РАФАЛЬСЬКИЙ Олег Олексійович	заступник Глави Адміністрації Президента України	255-65-06	o_rafalskyi@apu.gov.ua
ЛУКАШ Олена Леонідівна	Радник Президента України - Представник Президента України у Конституційному Суді України	255-66-28	o_kovalenko@apu.gov.ua
ПОРТНОВ Андрій Володимирович	Радник Президента України - Керівник Головного управління з питань судоустрою	255-60-09	pr_portnov@apu.gov.ua
ГОНЧАРУК Андрій Іванович	Радник Президента України - Керівник Головного управління з питань міжнародних відносин	255-60-34	pr_ag@apu.gov.ua
ЛАДНИЙ Юрій Анатолійович	Радник Президента України - Керівник Головного управління Державного Протоколу та Церемоніалу	255-61-46	pr_ladnyi@apu.gov.ua
СТАВНІЙЧУК Марина Іванівна	Радник Президента України - Керівник Головного управління з питань конституційно-правової модернізації	255-61-60	pr_stavniichuk@apu.gov.ua
ГЕРМАН Ганна Миколаївна	Радник Президента України - Керівник Головного управління з гуманітарних і суспільно-політичних питань	255-78-60	pr_herman@apu.gov.ua
ДОКТОРОВА Жанна Павлівна	Керівник Головного державно-правового управління	255-72-67	stefa@apu.gov.ua
ЖУКОВСЬКИЙ Роман Сергійович	Керівник Головного управління соціально-економічної політики	255-62-18	econ@apu.gov.ua
НЕФЬОДОВ Олександр Степанович	Керівник Головного контрольного управління	255-78-64	gku@apu.gov.ua
ІВАНЕСКО Денис Сергійович	Керівник Головного управління забезпечення доступу до публічної інформації	255-71-67	ivanesko@apu.gov.ua
ДАЦИШИН Маркіян Богданович	Керівник Управління забезпечення зв'язків з Верховною Радою України та Кабінетом Міністрів України	255-64-14	vrzv@apu.gov.ua
МИХЕЄНКО Ростислав Михайлович	Керівник Управління забезпечення зв'язків з Конституційним Судом України та представництва інтересів Президента України, створених ним допоміжних органів і служб у судах	255-63-42	courts@apu.gov.ua
ХАНЮК Володимир Андрійович	Керівник Управління з питань звернень громадян	255-71-24	mtm@apu.gov.ua
ОСІДАК Андрій Віталійович	Керівник Управління державних нагород	255-60-07	andrey@apu.gov.ua
КОЗЛОВ Ігор Миколайович	Керівник Управління з питань помилування	255-72-37	pomilov@apu.gov.ua
ДЕМ'ЯНЕНКО Олександр Іванович	Керівник Управління з питань громадянства	255-71-84	larysa_obikhod@apu.gov.ua

ЯКІ Ж ЦЕ УТИСКИ? ЦЕ – ЕКСПЕРИМЕНТ!

Президент України Віктор Янукович закликає журналістів навести конкретні приклади порушень в державі свободи слова і обіцяє відреагувати на них. Як передає кореспондент УНІАН, про це він сказав на прес-конференції. В.Янукович зауважив, що про наявність чи відсутність порушень у сфері свободи слова можуть говорити журналісти.

«Це вам, журналісти, судити. Якщо так, наведіть приклади. Я людина конкретна, скажіть, де ви бачите ці утиски з боку влади. Якщо вони є - ми будемо вживати заходи», - сказав Президент.

Він підкреслив, що хоче чесної і професійної розмови з журналістами з цього приводу.

Глава держави наголосив, що є прихильником того, щоб журналісти працювали вільно, а преса була завжди незалежною, але об'єктивною.

Як повідомляв УНІАН, Президент України В.Янукович очолив щорічний антирейтинг «Вороги преси», складений Інститутом масової інформації та Київською незалежною медіа-профспілкою. За даними КНМП, протягом 2010 року президентська охорона неодноразово перешкоджала журналістам виконувати їхні професійні обов'язки, з ефірів знімалися сюжети з критикою глави держави, а під час виборчих перегонів працівники медіа зазнавали перешкоджання своїй законній діяльності з боку членів виборчих комісій. Загалом в антирейтингу зафіксовано 12 випадків порушення прав журналістів з боку Адміністрації Президента В.Януковича.

Прем'єр-міністр Микола Азаров посів друге місце антирейтингу завдяки своїй охороні, яка застосувала силу проти журналістів, а також завдяки своїй прес-службі, яка вимагала від видання повного узгодження журналістського матеріалу з прес-секретарем голови уряду.

ТИМ ЧАСОМ... Понад СІМ МІСЯЦІВ (20 вересня 2010 року редакція була опечатана за борги) колектив «Кримської світлиці» змушений працювати на вулиці - скільки б журналісти разом зі своїми читачами не зверталися до влади. Понад рік газета взагалі не друкується, її навіть нема в передплатному каталозі.

Але хіба ж це утиски? Це ж просто експеримент якийсь...

КОЛИ «ДРУЖБА» ГІРША ВОРОЖНЕЧІ

Як сьогодні свідчать соціологічні опитування, 80% громадян України хотіли б жити в унітарній незалежній державі і не прагнуть ніяких новацій. Але немало і тих, хто продовжує мріяти про єдність з Росією (у якій формі - соцопитуванням не уточнюється) - це 15% українців. І зовсім незначна кількість хотіла б, аби Україна мала федеративний чи конфедеративний устрій. Навіть бунтівний «російський» Крим у особі його найзапекліших антидержавників, здається, змирився з міжнародними нормами. Тож на «круглому столі», присвяченому темі «Русская автономия в Крыму: миф или реальность?» депутат ВР АРК від «Русского единства» Сергій Цеков визнав: «Если мы начнём говорить, давайте нам русскую автономию в Крыму, это моментально вызовет противодействие со стороны представителей всех других национальностей, проживающих здесь». Депутат тішиться і тим, що переважна більшість населення Криму - це етнічні росіяни та російськокультурні громадяни. До чого хочу лише додати - ці люди дійсно почуваються майже як в російській автономії, хіба що мають іншого президента та більше демократії.

Але так було не завжди. Кандидати в депутати всіх рівнів минулих скликань, дбаючи про власну перспективу, доводили виборців до стану антиукраїнського психозу, і тільки виваженість та терплячість офіційного Києва дозволили утримати ситуацію під контролем. Адже національні питання дуже чутливі і вибухонебезпечні. Варто лише трохи схибити - і дипломатичні завоювання багатьох років руйнувалися на очах.

Скажімо, прибув до Криму відомий західноукраїнський політик Степан Хмара разом з «поїздом дружби». Не пам'ятаю вже деталей його зустрічі з кримчанами, але пам'ятаю, як цитувала Степана Ільковича кримська преса всю найближчу п'ятирічку: «Крим буде або українським, або безлюдним». Не можу й досі повірити, що таке висловлювання дійсно собі дозволив цей запальний політик, але кримчани в ці слова повірили, бо мали нагальну потребу в підтвердженні побутуючої думки: західняк - це «бандера», ладний винищити усіх інакомислячих. Ось так і «подружили».

До чого я все це згадую? А тому, що сьогодні ситуація загрожує повторитися. «Русское единство» активно готується відсвяткувати День Перемоги у Львові, де ставлення до цього свята особливе, та і непроханим візитерам там зрадіють не дуже. Історична доля західних регіонів склалася таким чином, що вони до падіння імперії так і не відчули себе остаточно радянськими, що вже казати про передвоєнні роки. І червоний прапор, який рішенням ВР України нещодавно було порекомендовано в День Перемоги підняти разом з державним, й досі викликає асоціації, пов'язані з поневоленням, отією самою насильницькою дружбою, яку можна тлумачити, виходячи з нещодавно процитованого: Західна Україна буде або радянською, або безлюдною. І почуття цих людей, розуміючи їх чи ні, треба шанувати - то їхня історична спадщина, їхній досвід, й не варто зациклюватися на тому, хто який підніме прапор, окрім державного, адже державний у нас - спільний, і це - головне.

Але проросійським силам Криму не до таких тонкощів.

Один із лідерів «Русского единства» С. Юхін заявляє: «Русским во Львове требуется наша помощь!» А також обіцяє «продвигаться вперёд и распространять свои идеи, свои ценности». В Криму працюють мобілізаційні пункти (отака воєнна термінологія!) з вивозу бажаючих до Львова на так званий Марш Перемоги. І, можливо, це буде нагадувати декому із львів'ян ще один переможний марш окупаційного війська та неодмінно озветься болем у незагоєних ранах минулого. Але непроханим гостям буде це байдуже, бо для них існує лише одна - їхня правда. «Ну, а если всё-таки попытаются испортить нам праздник, мы к этому готовы и не боимся» - так завершує своє інтерв'ю С. Юхін газеті «Русское единство».

Ось вона, типова імперська психологія, - йти туди, куди не кличуть, на чужій землі влаштовувати собі «праздник» та ще й погрожувати її господарям: «Не боимся!» А треба боятися, бо сумні наслідки таких гостин можливі як у найближчому, так і у віддаленому часі. І не варто лукавити, мовляв, там на нас дочекалися львівські ветерани, з нами разом і здійснюватимемо свою ходу. Цим людям щонайменше 85 років, і вже давно на місця урочистостей їх відвозить на автобусах міська влада. Був у Сімферополі навіть такий випадок, коли, не дочекавшись транспорту, 90-річний, одягнений до параду ветеран, наклав на себе руки (не зміг змиритися з власною неміччю та неувагою).

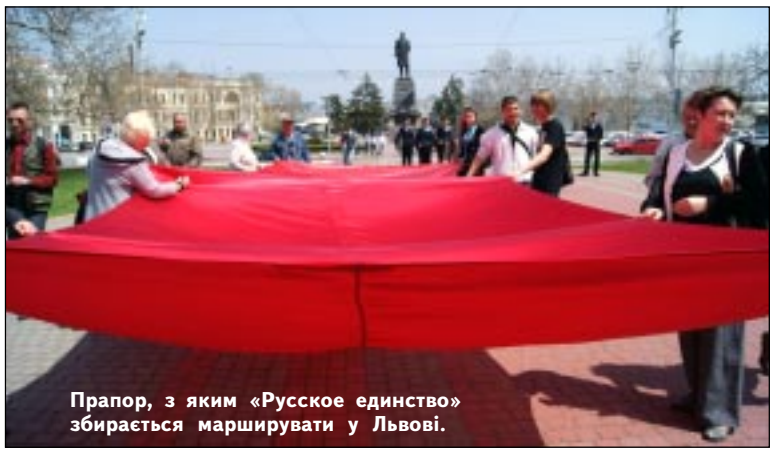

Прапор, з яким «Русское единство» збирається марширувати у Львові.

І як це дев'яносторічні дідусі будуть разгулювати з найініціативнішим «молодим крилом» «Русского единства» містом?

Не на ношах же?

Інша справа - поконфліктувати зі «свободівцями», подратувати їх червоним прапором, тобто «попрацювати на нашу державну єдність» (звичайно ж, у лапках). І на мера Львова, який проти, начхати - нехай терпить, і на пересічних громадян - «русские идут». А чи сподобається вам, шановні, якщо львів'яни «віддадуть візит» і крокуватимуть Сімферополем під червоночорними прапорами з портретами ваших «улюбленців» - Бандери та Шухевича?

Оцінити наміри лідерів кримських проросійських організацій я попросила у деяких очільників кримських організацій українських партій та громадських рухів.

Володимир Кунцов, голова КРО УРП «Собор»:

- Ця поїздка - явна провокація. У західних і східних українців різні ідеали, різний менталітет. У результаті буде вбито ще один клин, який роз'єднуватиме народ.

Олексій Бурбан, голова КРО «Фронту змін»:

- Люди не повинні жити минулим. У нас є власний державний прапор. І, прийнявши антидержавницький закон про використання радянської символіки, Верховна Рада України створила прецедент. Як результат - провокаційна поїздка проросійських сил до Львова.

Василь Овчарук, який очолює Кримське відділення Конгресу українських націоналістів:

- У даному випадку йдеться про проект, що запроваджується в життя Московією. Сьогодні в Україні панує лояльна до неї влада, а тому і маємо справу з провокацією, яку здійснюватиме п'ята колона, що мріє про відновлення імперії. Чому це відбувається саме в Криму? Бо він і досі залишається незагойною раною на тілі України...

Поспілкувалася я і з очільником громадської організації «Русские силы Крыма» Віктором Поповим, від якого щодо Маршу Перемоги чула: «Маємо право!» Втім, мати право і мати здоровий глузд - це не одне і те ж! І якщо те й інше не збігається, мусить перемогти останнє. І Віктор Анатолійович таки виправдав мої надії:

- Ми хоч і підтримуємо ідею проведення Маршу Перемоги у Львові, та самі брати в ньому участь не будемо. Маємо і в Криму чимало роботи. До свята треба прибрати могилки ветеранів. Мусимо подбати і про живих. На часі розв'язання проблеми с. Красного, де на місці масової трагедії забудовуються підприємці.

Щодо роз'їздів Україною, це має бути не політичною, а регулярними гуманітарними акціями. Ми робимо акцент не на конфронтації, а на об'єднавчих ідеях. А консолідувати українців мають соціальні програми: це боротьба з бідністю, поліпшення якості медичного обслуговування, соціально-правові аспекти. Великі надії ми покладаємо і на культурні зв'язки. Та, на жаль, поки що з іншого боку не спостерігаємо жодних ініціатив.

А щодо останнього - тут Віктор Попов не зовсім володіє ситуацією. Чи не з початку 90-х відбувався «обмін» школярами поміж Кримом і Західною Україною. Побувавши там, особливо на Різдвяні свята, кримчани поверталися із незабутніми враженнями. З друзями, яких там здобували, листувалися не рік і не два. А скільки привозили подарунків! Той стиль життя зачаровував наших земляків, болем в серці віддавалися слова гостинних господарів: «В Криму нас називають бандерами, чи не так?» Але, як правило, в таких поїздках брали участь учні українських класів. А чому б не відрядити на захід маленьких кримських росіян? І це б обійшлося значно дешевше, ніж везти туди кілька тисяч люду, аби похизувалися перед місцевими жителями. Але ж тоді ідеї, якими підживлюються проросійські сили, остаточно втратять свою популярність. А будувати кар'єру доведеться, спираючись на особисті дані, готовність і спроможність дійсно прислужитися народу.

Що ж до поточного моменту, то у проросійських сил дійсно є чим зайнятися і вдома. Знайдіть адреси ветеранів (хоча б російського походження), відвідайте їх і допоможіть у найнеобхіднішому. Або ж хоча б подаруйте їм квіти, вислухайте, поспілкуйтесь. І, можливо, для когось із них ця зустріч стане дійсно святом.

Тамара СОЛОВЕЙ.

ІВАНО-ФРАНКІВСЬК: ЧЕРВОНІ ПРАПОРИ НЕ З'ЯВЛЯТЬСЯ НА ДЕРЖАВНИХ УСТАНОВАХ

Намагання 9 травня вивісити червоні прапори на території Прикарпаття буде провокацією проти стабільності і спокою у регіоні. Як передає кореспондент УНІАН, про це 5 травня на брифінгу заявив голова Івано-Франківської обласної ради Олександр Сич.

За його словами, якщо Президент України підпише закон про вивішування поряд із державним прапором червоного прапора Перемоги, то кожен громадянин має право його не виконувати, оскільки він є «антиконституційним», бо порушує статті 20 і 65 Конституції України.

Голова облради звернувся до правоохоронців і посадових осіб із нагадуванням, що Конституція «вища за закони», тому її треба виконувати. О.Сич переконаний, що змушувати галицькі сім'ї, майже кожна з яких постраждала від «совєцького режиму», вшановувати символи цього режиму є «антигуманним».

«І якщо Президент говорить про консолідацію і європейську інтеграцію, і одночасно підпише цей закон, це означатиме, що він не послідовний сам собі у своїх діях, - вважає голова облради. – Я сподіваюсь, що він цього не зробить з уваги на свою принципову позицію щодо консолідації українського суспільства, якщо він дійсно хоче такої консолідації».

На думку О.Сича прийняття закону про використання червоних прапорів, суперечить низці постанов і декларацій ОБСЄ, членом якої є Україна, зокрема, Празькій декларації «Європейська свідомість і тоталітаризм», Резолюції про необхідність міжнародного засудження злочинів тоталітарних режимів, Резолюції про возз'єднання розділеної Європи.

Як наголосив О.Сич, він докладе «максимум зусиль, щоб виконати рішення облради про заборону використання червоних прапорів на території області. Я не підпишу жодного документа, щоб ця символіка на території області була вивішена».

Він висловив переконання, що на державних установах «ця символіка не з'явиться». «Вона може з'явитися у приватних домівках, у кишенях когось, - додав він. – Прапори не з'являться на державних установах».

Як повідомлялося раніше, Івано-Франківська облрада заборонила використовувати червоні прапори на території області.

ЧЕРНІВЦІ: «В УКРАЇНІ Є ДЕРЖАВНА СИМВОЛІКА...»

На День Перемоги на державних установах Чернівецької області не буде червоних прапорів - будуть встановлені лише державні прапори України. Як передає кореспондент УНІАН, про це на апаратній нараді заявив голова Чернівецької обласної державної адміністрації Михайло Папієв.

«В Україні є державна символіка, і вона має використовуватися під час святкувань. Думаю, такі підходи мають бути і в органах самоврядування Буковини», - підкреслив М. Папієв. Водночас він наголосив на необхідності приділити особливу увагу ветеранам, відвідати сім'ї учасників війни, привітати їх зі святом.

СУД ЗАБОРОНИВ ПАРТІЇ «РУССКОЕ ЕДИНСТВО» МАРШ 9 ТРАВНЯ У ЛЬВОВІ

Львівський апеляційний адміністративний суд 6 травня задовольнив апеляційну скаргу Львівської міської організації ВО «Свобода» щодо заборони проведення масових заходів 9 травня 2011 року політичною партією «Русское единство».

Як повідомили УНІАН у пресслужбі ВО «Свобода», апеляційний суд під головуванням судді Андрія Ліщинського скасував ухвалу Львівського окружного адміністративного суду, який 13 квітня закрив провадження у справі щодо заборони заходів партій «Русское единство» та «Родина» у Львові.

16 квітня Львівська міська організація ВО «Свобода» подала апеляційну скаргу до Львівського апеляційного адмінсуду з вимогою скасувати ухвалу окружного адмінсуду про закриття провадження у справі від 13 квітня 2011 р. та направити справу для подальшого розгляду в суді першої інстанції.

Як повідомлялося, раніше мер Львова Андрій Садовий назвав провокацією намір партії «Русское единство» привезти до Львова 9 травня кілька сотень своїх членів, аби вони влаштували ходу вулицями міста. Такі плани російські націоналісти аргументували тим, що влада Львова нібито має намір заборонити святкування Дня Перемоги у місті.

ТИМ ЧАСОМ...

ЛИТВИН РОЗПИСАВСЯ ПІД ЗАКОНОМ ПРО ЧЕРВОНИЙ ПРАПОР

Спікер Верховної Ради Володимир Литвин 5 травня підписав закон, яким під час святкування перемоги крім жовто-блакитного прапора має вивішуватись червоний прапор Перемоги.

Так на сайті Верховної Ради зазначається, що в четвер закон був підписаний головою Верховної ради. Також на сайті зазначається, що закон був направлений до президента.

Раніше президент Віктор Янукович заявляв, що підпише зміни до закону про увічнення Перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941-45 років" (щодо порядку офіційного використання копій прапора Перемоги) одразу, як його отримає. Між тим у четвер під час урочистостей, присвячених до дня Перемоги, на сцені вже стояв червоний прапор із серпом та молотом.

Як відомо, за цей закон проголосували 260 карток депутатів.

Українська правда.

* * *

До Адміністрації Президента України надійшов ухвалений Верховною Радою Закон «Про внесення змін до Закону України «Про увічнення Перемоги у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 років» (щодо порядку офіційного використання копій Прапора Перемоги).

«Згідно з установленим порядком про підготовку законів на підпис Президентові України, цей документ направлений Адміністрацією Президента до Кабінету міністрів та Міністерства юстиції України», - повідомив глава Адміністрації Президента Сергій Льовочкін. «Після того, як будуть отримані відповідні експертні висновки, закон буде поданий на підпис Президенту України», - йдеться у коментарі С.Льовочкіна, переданому агентству УНІАН.

Наразі підпису Президента під цим законом ще нема...

ІНТЕРНЕТ-КОМЕНТАР

ХТО РОЗВІЄ МІФ ПРО ВЕЛИКУ ПЕРЕМОГУ?

Нове рішення Верховної Ради про вивішування червоного прапора на день перемоги 9 травня засвідчило, що ні влада, ні опозиція не здатні дати належну оцінку тим подіям. Нагадаю, що в усіх державних заходах, згідно з рішенням парламенту, 9 травня органи державної влади мають використовувати червоний прапор.

Владна Партія регіонів застосовує ідеологічні штампи часів Радянського Союзу. Тому вона охоче підтримує ідеї на зразок відзначення річниці так званого Стаханівського руху і не дуже опирається встановленню пам'ятника Сталіну у Запоріжжі. Не дивним було і підтримка ініціативи комуністів, які перебувають в одній у коаліції з Партією регіонів, про червоні прапори 9 травня. З'явилися чергові коментарі про велику перемогу.

Тим часом, опозиційний Блок Юлії Тимошенко критикував таке рішення. "Насильницьке нав'язування асоціації "перемога - Радянський Союз" – це відвертий цинізм, – сказано у заяві БЮТ. – Перемогу у Другій світовій війні здобули народи, а не Комуністична Партія Радянського Союзу і Сталін". Зрозуміло, що у опозиційній заяві присутнє жонглювання словами. Адже авторам заяви легко заперечити, що керувала на той час країною саме Комуністична партія, а керівником держави був Йосип Сталін. Але найприкріше, що БЮТ полемізує у рамках встановленої комуністами системи координат.

Досі ніхто з політиків не наважився вийти за межі міфу про велику перемогу. Навіть Віктор Ющенко, який дотримувався думки про радянську окупацію, продовжував святкувати річницю "звільнення народів від фашистської гідри".

Однак значна частина суспільства вже дозріла до того, щоб інакше оцінити "велику перемогу". Переможність оцінюється за наслідками. Радянський Союз, який формально виграв ту війну, благополучно наказав довго жити.

Ініційований ним Варшавський блок, куди входили країни так званої соціалістичної співдружності, у більшості своїй перебіг на сторону ворогів – клятого НАТО. Пострадянські країни продовжують започаткований в СРСР процес загнивання. А країна, що у тій війні програла, стала вільною демократичною державою, однією з найпотужніших в світі в економічному плані.

Одна з причин полягає в тому, що німці зуміли очиститися від націонал-соціалістичної ідеології. Тим часом, більшість колишніх радянських республік продовжує плекати радянські міфи.

І навіть опозиційні політики не наважуються виступити проти цього міфу. Може, воно їм і не треба? Бо поки народ воює навколо чергового міфу, можновладці спокійнісінько грабують країну.

Юрій ЛУКАНОВ.

Gazeta.ua

КОЛИ ДОЗРІЄ ДУША УКРАЇНЦЯ?

Як ніколи сьогодні актуальні слова про українську мову Анатолія Григоровича Погрібного (1942—2007) — літературознавця, науковця, письменника, критика і публіциста, політичного, культурного і громадського діяча. Саме Анатолій Погрібний — на радіо й телебаченні, у ЗМІ закликав націю повсякчас стояти на сторожі рідного слова. І неспроста. Прикметою нашого часу стало реанімування, здавалося б, похованих ще в XIX сторіччі різноманітних розвінчувальних "теорій" щодо походження, міри самостійності та якості і українського народу, і його мови, не випадково спостерігаємо у нинішній час лавину осмикувань, глузувань, наклепів, інсинуацій, перебріхувань усього, що пов'язане з українством. Досить згадати, наскільки судомно доводять антиукраїнські сили, буцімто ледь уже не всі українці невиправне поросійщились та національно відроджуватися не бажають, буцімто згодні вони існувати тільки в загальноросійському розливі, у ліпшім разі — на засадах усе того ж малоросійського етнографічного "своєобразія". Аналіз під цим кутом зору продукції сучасних засобів масової інформації, що діють в Україні, розкриває моторошливу картину збиткувань над — попри все — ще живою душею українського народу. Про всі ці суспільні болячки розповідав А. Г. Погрібний на радіо в публіцистичній передачі "Якби ми вчились так, як треба", палко і послідовно виступаючи на захист української мови. Але я зупинюся на виданні "Поклик дужого чину", удостоєної 2006 року Національної премії України імені Т. Г. Шевченка, де Анатолій Григорович висловив протест проти принизливого становища, у якому перебуває в нашій державі українська мова.

Віктор ЖАДЬКО,
доктор філософських наук, професор, директор Інституту соціально-культурних комунікацій та менеджменту Національної академії керівних кадрів працівників культури і мистецтв. Радник Міністра культури України.

"Поклик дужого чину" (К., видавництво "Просвіта", 2004 — 496 с.), — це відверта, інколи до щему в серці, розмова письменника і громадсько-культурного діяча Анатолія Погрібного про мову, її сьогодення та прийдешнє для духовного відродження народу. Це видання продовжує і доповнює його попередні гостроактуальні публіцистично-наукові видання — "Розмови про наболіле, або Якби ми вчились так, як треба" (1999), "По зачарованому колу століть" (2001), "Раз ми є, то де" (2003), книжки, що здобули широкий суспільний резонанс, зацікавленість проблемою шанувальників українського слова.

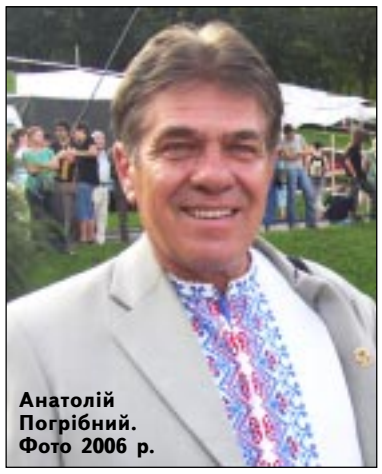

Анатолій Погрібний. Фото 2006 р.

Що ж болить Анатолію Григоровичу, що в дні уже здобутої Незалежності непокоїть письменника? Криком кричить його небайдужа душа за руйнування духовно-культурне, зокрема мовне, яке може ослабити навіть таку величну державу, як Україна не меншою мірою, ніж будь-які шантаж та економічні диверсії. Та головне непокоїть тому, що ми — українці! Від того, що нам дорога національна честь і гідність, тому що від ідеалу, виплеканого багатьма найбільшими патріотами нашого народу, бачити Україну справді повносилою національною державою українського народу з усіма національними пріоритетами (мовою, культурою, економікою), ми не відступимося ніколи.

І не мав спокою професор А. Погрібний, що нищиться берегиня нашої вічності — мова, а відтак — народ, нація, наші минуле та сучасне зможуть втратити майбуття, якщо усією громадою не стати на засторозі й не згадати пророче: "Я на сторожі коло їх Поставлю слово". І письменник бореться словом, криком кричить, волає, зводить руки до неба, аби дослухалися до таких оголених і мовних, і національно-духовних проблем Вітчизни чиновники, держава. А турбуватися є чого не тільки майстрові слова, а й нації...

У книжці письменник наводить чимало переконливих фактів, витягів із листів читачів і радіослухачів, розмірковує, радиться, сумнівається, дискутує зі своїми шанувальниками, пропонує вихід. Як професійний мовник та Майстер пера веде А. Погрібний літературною пустелею свій народ і вказує путь із безвиході. Попервах Анатолій Григорович дійшов сумного висновку: чим більший "стаж" нашої відродженої державності, тим неприроднішою та потворнішою сприймається ситуація у країні з українською мовою. Так, ще й досі за обставин, коли українці становлять більшість населення у всіх областях України (виняток — Крим), у десятках і десятках міст, містечок і сіл (Схід, Південь) відсутня українська школа.

Особисто письменник А. Погрібний одержав тисячі листів, автори яких оскаржують ту неймовірну ситуацію, що в багатьох точках України є проблемою знайти в кіосках бодай одну українську газету.

Порівняймо: у травні 1929 року М. Скрипник підкреслював у доповіді на XI Всеукраїнському з'їзді Рад: "Уже до 1927 року продукція українських книжок наших українських видавництв була більша, ніж за 130 років попереднього існування нової української літератури. Ми вже в 1928 році щодо загальної кількості книжкової продукції УСРР, порівняно з передовими капіталістичними країнами, займаємо дев'яте місце. За темпами зростання книжкової продукції УСРР займає шосте місце, за кількістю книжок, що припадають на кожну душу населення, ми стоїмо вже порівняно з усіма капіталістичними країнами на 7 місці. Кількість українських часописів має 232 назви, загальний річний тираж 34 970 примірників. Російських газет маємо 19 назв і 423 тисяч примірників. Шкіл соввиху з українською мовою викладання було 81, російською — 7,1 відсотка".

"Бодай часточкою таких показників чи й можуть похвалитися керівники нинішньої України вже як незалежної держави?" — справедливо запитує професор Погрібний і з сумом констатує, що, якщо і були б названі якісь цифри, то лише цифри занепаду, руйнування. Такі, наприклад: "Сьогодні в Києві налічується 600 ресторанів, 450 заправочних бензоколонок і ...6 книгарень. Шість, а було п'ятнадцять—двадцять років тому — 120!"

Невтішні цифри наводить автор про книгодрукування та періодику: 2002 року українською мовою виходило в нас близько 16 мільйонів примірників газет, російською — 25 млн., а загальний відсоток друкованих ЗМІ українською мовою становив, за даними Рахункової палати України, тільки 20,7 відсотка; на одного українця припадає 27 примірників газет, а на того громадянина України, який вважає себе росіянином, — 178 примірників (або за даними Рахункової палати: на 100 українців припадає 46 примірників друкованої продукції рідною мовою, а на 100 росіян в Україні — 386 примірників); порівняно з 1927 роком кількість назв газет російською мовою зросла у нас майже у 63 рази і становить на даний час 1195 назв; на кожного громадянина України нині випускається лише 0,36 книжки річно, при цьому на одну книжку українською мовою припадає 56 книжок мовою російською; загалом же частка національних товарів культурної індустрії становить на нашому внутрішньому ринку: книжок — 7, аудіовізуальних творів — 5, кінопродукції — близько 7 відсотків...

Якби зміг дізнатися про ці сьогоденні моторошні успіхи в українонищенні той же таки комуніст, нарком М. Скрипник, чи не застрелився б він удруге?

Буквально антиукраїнською — інакше й не скажеш, стверджує у виданні Анатолій Погрібний, є ситуація у сьогочасному телевізійному просторі. Так, частка вітчизняних фільмів займає лише 10 відсотків екранного часу, тобто на 90 і більше — телерепертуар формується з іноземщини (всупереч установленій Законом обов'язковій тридцятивідсотковій квоті для показу національних фільмів; тяжкі часи перетинає і саме виробництво кінопродукції. Досить сказати, що порівняно з початком 90-х років випуск фільмів за підтримки держави скоротився майже в 30 разів.

У реаліях сьогодення як же часто зустрічаємося ми з просто спотвореним, викривленим уявленням про права людини, про свободу слова! Кинути лайном на саму українську державність — споконвічну мрію українців — дехто вважає свободою слова. Поглумитися з Тараса Шевченка та інших національних світочів — свобода слова. Висміяти українську мову — свобода слова. Виставити українців у вигляді примітивних, недолугих, дубуватих, ні до чого не здатних, тупоголових і т. ін. "салоїдів", у яких "де два українці, там три гетьмани", та які все віддадуть і продадуть за те ж "сало", — свобода слова. І цинічне проголошення деякими обласними радами, як-от Донецькою, Луганською, Харківською, Дніпропетровською, російської мови як офіційної — теж свобода слова?

"Стоп!" — зупиняє руйнівний шквал проти української мови письменник А. Погрібний і запитує: "То усе це — свобода слова чи свобода руйнації Української держави? Право людини на будь-які дії в межах законності чи право антиукраїнської, антиконституційної, зрештою, антидержавної діяльності? Ще сплутає хтось це, в тому числі на владних рівнях, з демократією?" Але, як мовиться, позбав нас, Всевишній, від такого.

Фактично у наші дні на теренах України, про Незалежність якої мріяли та домагалися її мільйони українців, зокрема й ті, що опинилися в діаспорі, повним ходом здійснюється мовна неоколонізація, моторошливі здобутки якої дістають свій вияв у таких, наприклад, фактах: нині на 85 відсотків поросійському функціонують засоби масової інформації; з кожних десяти книжок на книжковому ринку лише одна українська, а дев'ять — російські; у сфері аудіовізуальної продукції ступінь зросійщення сягає 97 відсотків; незважаючи на суттєве зростання кількості шкіл з українською мовою навчання, у сотнях населених пунктів Сходу та Півдня України українські школи відсутні, а в деяких містах, як-от Донецьк, Дніпропетровськ, Запоріжжя, справа дійшла напередодні Конгресу навіть до закриття деяких українських шкіл; за винятком Галичини, зоною майже суцільного зросійщення залишається більшість вищих навчальних закладів; українська мова не стала повсякденною переважаючою мовою багатьох структур влади, а відтак — промисловості, транспорту, армії, торгівлі, побуту; у країні штучно нагнітається атмосфера упередженого, зверхньо-поблажливого ставлення до українського слова як такого, що, мовляв, не може конкурувати з мовою вчорашньої метрополії.

Усе це важко інакше розцінювати, про що наголошує автор книжки, як явища мовного етноциду та грубого порушення прав нації та прав людини на своїй рідній землі. Не випадково лишаються невиконаними та підданими забуттю всі постанови українських урядів перших років Незалежності, спрямовані на виправлення мовних деформацій у країні; не випадково на рівні влади їх — замість цілеспрямованого подолання — усе частіше виправдовують наскрізь фальшивими тезами на кшталт "так історично склалося" та "відбуваються природні процеси в умовах глобалізації"; не випадково не слабшають домагання надати російській мові статусу також державної (офіційної) в Україні, що означало б уже остаточну загибель мови української. Привертає до себе увагу і той факт, що навіть такий шанобливий у ставленні до мови будь-якого народу документ, як Європейська Хартія регіональних мов, було ратифіковано в Україні зі зобов'язаннями, що мають для української мови украй дискримінаційний характер.

Це засвідчує свій вияв і в тому, що ця культурна політика в державі занедбана фінансово: 0,3 відсотка — такий найнижчий у Європі нинішній рівень її фінансування в структурі державного бюджету. Для порівняння: у Швеції — 4,8 відсотка, Ісландії — 4,6, у Данії, Фінляндії, Норвегії, Франції — між 3 і 4, у Німеччині, Литві, Бельгії — між 2 і 3; навіть в Албанії фінансування даної сфери на 0,5 відсотка більше, ніж в Україні. Водночас, навіть цей мізер коштів до української культури далеко не завжди доходить. Так, із передбачених бюджетом коштів на виконання Комплексних заходів із розвитку української мови фінансується в межах 3—5 відсотків від запланованих видатків.

Уперше так професійно та переконливо науковець і майстер пера Анатолій Погрібний аналізує на сторінках видання проблему суржику в Україні як складової мовної проблеми нації. Варто пам'ятати, як розмірковує Анатолій Григорович, що суржик був у нас не завжди. Скажімо, аніяк не могло його бути в добу нашої давньокиївської держави — Княжої України. Вже тому, що це була самодостатня — міцна, могутня країна, мова якої під мову іншої країни не підпадала. Зрозуміло, що в українськості якої, варто нагадати, не сумнівалися не тільки такі авторитети-українці, як Михайло Максимович, а й такі російські науковці, як історик В. Ключевський чи мовознавець О. Шахматов.

І зрозуміло чому: проростає суржик лише за умов, коли країна, а разом із нею і її мова потрапляють у підлеглість іншій державі, іншому народові, іншій мові. У цьому разі мова метрополії здійснює на підколоніальній території руйнівну роль: деформує її, нищить, відтіснює, що руйнує і саму душу народу, з якої нараз починає проростати мовний покруч — суржик. І тим успішніше це відбувається, чим ближчі одна до одної мови, у нерівній взаємодії яких (одна обороняється, друга — агресивно наступає) і витворюється цей мовний симбіоз. Зрозуміло, що наразі йдеться про те, що хоч за своїм складом російська й українська мови мають повний чи частковий збіг, як згадувалося, лише на 62 відсотки, належать вони до однієї, східнослов'янської мовної групи. Тобто це той випадок, коли одна група з іншою сумісна, а якщо додати до цього ще й загальновідомі обставини довготривалого та невідступно-жорстокого зросійщення українських теренів, то дивуватися з того, що суржик так буйно у нас розкорінився, не доводиться. То що — ми приречені на збереження суржику? Суржикізація триватиме? Ні, не триватиме — зупиниться, як тільки ми доб'ємося того, що курс державотворення буде, нарешті, у нас відрегульовано в тому напрямі, про який уже згадувалося, — у напрямі будівництва у нас національної Української держави, а сказавши інакше — нормальної держави типового європейського зразка. Типовий же європейський зразок якраз і означає: держава, яка ґрунтується на духовно-культурних засадах даної нації.

Із болем я читав у книжці А. Погрібного про "самопочування" української мови і в Шевченковому краї, де цитовано лист мого земляка А. Лугового: "У Черкасах російська мова є панівною, і фактично йде нова хвиля русифікації. Українське населення Черкас здебільшого соромиться говорити в громадських місцях українською мовою. А молодь, студентство спілкується, як правило, російською. Вивіски — для окозамилювання. Особливо насаджують зросійщення так звані бізнесові структури. У перші роки Незалежності багато приватних й інших оголошень на вулицях були українською мовою, тепер же — здебільшого російською. В україномовних церквах (їх лише три в Черкасах) людей мало, по 3-4 десятки осіб".

"Іноді я просто вмиваюсь слізьми від безсилля і розпачу, — крик з іншого краю Черкащини, з Умані, який лине з уст слухача авторських передач письменника — Г. Шевчука, — невже оті битви за депутатський мандат та міністерські портфелі — то для того, щоб швидше завернути Україну в надуману колиску слов'янських народів, з якої ми ледве видряпались, або для того, щоб скоріше запровадити російську мову як державну? Господи, як же захистити нашу мову від зайд нахабних, від мутантів?"

А й справді: невже йдемо до того, що в нашій багатющій мові, зокрема, в серці України — Черкаському краї, краї Богдана і Тараса, незабаром залишиться кілька десятків українських слів, як-от: хліб, сало, ковбаса, горілка, картопля; решту ж замінять англіцизми? Душа болить споглядати все це: від безсилля хочеться волати на весь світ: рятуйте нашу мову!

Усі названі вище й не названі проблеми, що їх належить вирішувати у сфері освіти, за усієї своєї болючості, не можуть, одначе, не пов'язуватися з першопочатковою, визначальною: навчання — в ім'я чого? В ім'я формування яких світоглядних принципів? На якій світоглядній основі? У якому зв'язку з завданнями державотвердження українства?

Отже, А. Г. Погрібний не оминав і мовної проблеми, що турбує освітян держави й сьогодні. Ця сфера, на думку Анатолія Григоровича, недостатньо або поверхнево перейнята українським змістом, до свідомості вчителів ще й досі не доведене велике багатство української національної педагогічної думки, у наші дні здійснено прямий відступ від затверджених 1998 року Кабінетом Міністрів України стандартів шкільної освіти, що ними до переліку базових дисциплін було віднесено й таку украй важливу в умовах України дисципліну, як українознавство. Натомість у педагогічній практиці частогусто заявляють себе космополітичні підходи, які базуються, одначе, на основі російської мови та культури, протиставлюваних мові та культурі українській. Попри посутнє розширення мережі шкіл з українською мовою навчання, у деяких областях України усе ще триває виборювання громадянами права на українську школу, фактично зовсім відсутню у немалій кількості міст, селищ і навіть сіл Сходу та Півдня країни. Усе виразніших ознак потворності набуває і таке поширене, окозамилювальне явище наших днів, як українськомовна школа за статусом, але українозневажницька за суттю. Зрештою, грубе ігнорування вимог єдиного мовного режиму в наших навчальних закладах набуло вже майже епідемного, ніким не контрольованого характеру, що нерідко прирікає нашу мову на роль якоїсь новітньої латини — вживаної на уроці, але не обов'язкової чи й непотрібної поза ним, починаючи зі шкільного коридору. Промовистий факт: і понині сотні дитячих будинків, інтернатів та інших закладів для дітей-сиріт ("державних дітей") функціонують поза будь-якою логікою — не державною, а російською мовою.

Зоною майже суцільного зросійщення лишається на більшій частині території України й вища школа, і це, варто підкреслити, переконливо стверджує професор А. Г. Погрібний, у той час, коли освітянське чиновництво протидіє впровадженню українознавства, загалом з року в рік скорочує курс українознавчих дисциплін, особливо в негуманітарних вищих навчальних закладах.

Із цього бачимо, що українська ситуація тим і своєрідна, що в нас поняття "мамина мова" та "родова мова" поспіль, особливо серед міського населення, не збігаються. Тому й потрібно широко пропагувати істину: рідна мова — не конче, не завжди та, якою ми найчастіше говоримо. Основа слова рідна (ясно це чуємо) — рід. Тобто рідна мова — то насамперед мова роду кожної людини, мова наших батьків, дідів, прадідів і т. д. — саме нашого роду, що йде у глибини віків. Відтак цілковитим нонсенсом є те, що немало хто, визнаючи, що його рід український, водночас вважає, буцімто його рідна мова вже не українська, а для прикладу, російська.

Який же вихід із мовної проблеми, що нині склалася в Україні? На думку письменника Анатолія Погрібного — не мовчати (що робив безперервно сам і заповідав усім нам), діяти, і це — найгарантованіший шлях до того, щоб українська людина загубленою на своїй землі не почувалась. Годі й доводити, що в наших обставинах важливим чином задля України може бути вже те, що не є найскладнішим: послідовність у спілкуванні українською мовою, фізична присутність індивіда в числі тих, котрі час від часу виходять заявляти й боронити інтереси українства в ті чи інші маніфестаційні способи, як-от і в дні наших національних свят. Відтак те, наскільки нас багато, залежить від кожного. Поклик чину мусив би озиватися в кожному, кому болить нинішній стан України та її мови. Від здатності кожного пред'являти претензії також і самому собі, від готовності до бодай елементарного чину в ім'я зміцнення позицій українства і залежить наша загальна національна сила.

Дмитро ІВАНОВ

ВЕЧОРОВА БАЛАДА 9 ТРАВНЯ

В час, коли в Десну пірнають тіні
Й сині крила на ніч
день склала,
По цвітінню, в співі солов'їнім
Прибуває темінь, як вода.
І стрижів обвуглених польоти
В берег западають глиняний.
І здається, не човни — пілотки
Перевернуті пливуть з війни.
І хриплять з пілоток скров'янілих
Кулями пробиті голоси —
Аж зірки з небес оцінпенілих
Падають у воду навскоси.
Ось хрипіння ті злилися в стогін,
Що навиліт вечір прохромля, —
Затремтіли береги пологі,
Заходила ходором земля.
А з-під неї, там, де берег змило,
Й далі, скільки бачиться навкруг,
Пальці розчепіривши, хитливо
Тягнеться до мене безліч рук.
Я спинився, жахом оповитий.
Руки ж пнуться, сунуть зусібіч!
Я такої ще не знав ловитви.
Як, куди втекти від неї пріч?!
Роззираюсь — ноги похололи:
Там, на тому березі,
з пітьми,
Мов з тунелю, йдуть примар
колони,
Що давно колись були людьми.
У багні, в синцях, у ранах, в нужі,
Через темряви густу печаль,
Під вівчарок гавкіт
йдуть, недужі,
Дивляться на мене і... мовчать.
Хто вони, стражденні і забуті?
Звідки і куди так тяжко йдуть,
Мружачись від сяєва салютів,
Що на цьому березі цвітуть.
— Люди добрі, хто ви? — я щосили
Крикнув, аж пригнулася лоза.
І один, передній, сивий-сивий,
Що спиравсь на палицю, сказав:
«Українці ми! А я до того ж
Дід твій рідний.
Чом же ти збілів?
Ми до тебе, внуче, йшли так довго
Крізь десятиліття, по імлі
Забуття, яке присипав попіл
Підлості, продажності і мсти.
І тепер у нас один лиш клопіт —
Швидше на ваш берег перейти.
Там, на тому березі мирському,
У кайданах кривди — все живе.
Пам'ятай же, внуче мій, —
на ньому
Тільки з нами
Правда
оживе!
Ви сьогодні свято відзначали
І за Перемогу дорогу
І живих, і мертвих віншували,
А про нас, як завжди, ні гу-гу.
Чи хоч раз ви підняли бокали
І за нас, замулених в роках,
Що за Перемогу цю поклали
Голови свої на Соловках,
У Сибіру, у Колимськім краї?!
Там, куди не глянеш, — не сніги,
А кістки вкраїнські покривають
Незміри проклятої тайги.
Нас туди мільйонами зганяли
За колгоспи, схрони і за те,
Що ми
з серця
вирвать не давали
Зайдам
наше слово золоте.
Ми фашистсько-сатанинську
морду
Кайлом порубали — не мечем.
І не нафта — наша кров
в Європу
Трубами залізними тече.
Що ж, святкуйте.
Ми не проти цього.
Славте і старих, й нових вождів.
Та скажіть, яка ж це Перемога?
Чом же ви здались в полон нужді?!
Лиш в пияцтві та обмовах вправні,
Ви вже звикли в злі
та в злиднях жить.
І нема кому
в державнім храмі
Свічку побратання запалить.
Але годі проминуле прати.
Ми дійшли.
І всіх, хто тут стоїть,
Будеш відтепер
повік
до Правди
Серцем перевозити своїм!..
Ти зумієш переправу зладить!
Глянь, стає все вужчою ріка»...
Хтось моє лице, волосся гладить.
Вітер, а чи дідова рука?..
...Тиші лід.
А там, де хмарошерет
Наступать почав на зірну вись,
Місяця лискучо-жовтий череп
В реготі єхиднім затрусивсь...

БАЛАДА ПРО ІВАНОВЕ ПОЛЕ

Не дорога — біда,
почорніла від злості.
Не асфальтова — наша,
ота ґрунтова,
їдем з другом
до третього друга у гості:
Він десь тут вчителює.
Чудна голова!
Це ж сім років минуло,
як ми розлетілись...
А вибоїни «Волгу», мов хвилі,
хить... кидь...
Та ще й інша рахуба:
в степу заблудились.
От везе!
Але хто це там в гречці стоїть?
— О, бабусю, добридень!
Веселе далеко?
Заблукали.
То, може, і Вас підвезти?
Ні? А то б підвезли.
А скажіть, що це в спеку
Вас примусило в степ
аж сюди забрести?
— Я тепер кожну ніч
чую голос Максима.
Зве мене чоловік.
Мабуть, скоро й піду.
От і вирішила попрощатися з сином
І повідать йому
наболілу біду.
Бо ж на безвік ітиму і духом,
і плоттю.
Віджила, відробила, що стане
й на двох, —
Він же тут зостається з людьми,
у роботі,
Мій коханий синочок,
єдиний мій Бог.
Не дивуйтесь: мовляв,
чи не з'їхала раптом
Баба з глузду —
навкруг тільки бджоли гудуть.
З того дня, як отут
рознесло його трактор,
Так це поле
Івановим
люди й зовуть.
Я тоді степ увесь проповзла
на колінах —
Сподівалась хоч клаптик,
хоч нитку знайти...
Ну скажіть, як це так:
по снарядах, по мінах
Аж півсвіту пройти через люті
фронти,
Щоби в рідній землі
свою смерть відорати?
Склад причаєний...
Ох, як він страшно гримів!
І відтоді мені (не була б же я мати!)
Став темнішати світ,
доки й зовсім зчорнів...
Лиш одна в мене втіха була
і розрада —
Внук зростав. Гарно вчивсь.
Та й душею — орел!
Все було, як в тій приказці
(гірко, а правда):
Менші діти — і клопіт малий.
А тепер
Ось наврипився:
«їду до міста та й годі».
А мене ця затія
вогнем пропіка:
Там у нього любов на якомусь за-
воді
Вже два роки працює,
теж наша, сільська.
Я не проти любові (сама ж бо люби-
ла),
Але ж рід наш увесь —
все за плугом ходив.
...Без землі
непомітно
черствіє
людина,
Та й без внука мені — як землі без
води.
Почекав би хоч, поки заплющу вже
очі,
Та хіба нині слухають нас молоді...
От і вийшла у степ,
хай почує синочок.
Все йому розповім,
мо', й полегша тоді.
Ось отак все життя,
наче рани,
потрати...
Вибачайте, мабуть, вже набридла
обом.
Ви питаєте,
як у Веселе потрапить?
Тут уже недалечко.
За Вовчим горбом.
Ви ж рулюйте на тік:
звідтіля вчора грейдер,
Кажуть люди, дорогу рівняв до села.
Та чомусь наша «Волга»,
збіліла
мов крейда,
Довго зрушити з місця
ніяк
не могла.
І, вчепившись в кермо, як в штур-
вал,
що заклинив
В той момент,
коли пада літак з вишини,
Друг-випробувач
тихе і здавлене кинув:
— А за віщо у мене оці ордени?
І летів легковик в те село недалечке,
Залишаючи куряви пасмо круте...
...А в широкім степу
біло світиться гречка
І на синовім полі
МАТИ
сиво
цвіте.

БАЛАДА ПРО МАТІР

Цілує тихо Перемога
Губами білими вдову.
Микола Вінграновський

Цей битий шлях. Забитий. Древній.
Мойого краю вічна віть...
Земля скрипить, неначе двері,
Яких повік не відчинить.
Летить-спішить травнева бджілка
В люпин, що цвітом заяснів.
Копа большак худенька жінка:
Відкопує своїх синів.
Втомився заступ до нестями.
Копа стара без вихідних.
Сказали їй, що під Клинцями
Синів зарито в шлях.
Живих.
Десь тут її Ванюшка й Гриша.
А де?!
Мовчать скупі поля.
Понад синами в'ється тиша.
І не ворушиться земля.
По них,
нещадна, важконога,
На захід помста йшла в громах.
По них
верталась Перемога
Додому
в ранах і піснях.
Відмивши кров і гар з обличчя,
Життя несло в руках цупких
Великість, ницість, радість, відчай...
І все —
по них!
По них!!
По них!!!
... Спекота коси розметала.
Копає мати грунт пручкий.
Вже стільки літ перекопала,
Аби знайти хоч кісточки.
За нею йшли хліба урочі,
Спинались жилаві сади.
І, витерши вологі очі,
Світ цілував її сліди...
Приріс держак до рук збілілих,
Спиває силу пухлих жил.
А ти стоїш, мов крик зомлілий.
Іди:
розрай, допоможи.
Замовкни, душе!
Ані звуку.
Вклонись... і все.
Мати-вдова
Цю вічну пам'ять, вічну муку
Копатиме, поки — жива.
Здригнулась тиша калинова —
І мати очі підвела.
І вся земля тисячомовна
Святилась од її чола.
То над синами,
над боями
День Перемоги світ справляв.
Хліба цвіли.
Сади буяли.
І ворушилася рілля...

8 ТРАВНЯ - ДЕНЬ МАТЕРІ

МАТЕРИНСЬКА ЛЮБОВ ЗІГРІВАЄ НАС НА ВСЬОМУ ЖИТТЄВОМУ ШЛЯХУ

Президент України Віктор Янукович привітав жінок з прекрасним і світлим святом – Днем матері.

Сьогодні ми відзначаємо світле і зворушливе свято – День матері – і вклоняємося найріднішій людині у своєму житті.

Кожний з нас із самого дитинства та протягом усього життя несе в душі єдиний і неповторний образ своєї матері. Вона все розуміє і пробачає, любить та оберігає. Мама завжди поруч – у молитвах, думках, спогадах, йдеться у вітанні Глави держави, повідомляє УКРІНФОРМ з посиланням на прес-службу Президента України.

Дорогі матері! Бажаю вам міцного здоров'я, родинного тепла і благополуччя, щасливої долі вашим дітям. Миру, злагоди і добра вам!

* * *

Напередодні Дня матері Президент України Віктор Янукович підписав Указ про присвоєння почесного звання «Мати-героїня» понад 2 000 багатодітних матерів.

З початку 2011 року це почесне звання присвоєно понад 10 000 жінкам, які народили та виховали до восьмирічного віку п'ятьох і більше дітей, у тому числі дітей, усиновлених у встановленому законодавством порядку.

«ЯК МИ ШАНУЄМО СВОЮ МАТІР, ТАК ШАНУЮТЬ І НАС...»

Вітання Прем'єр-міністра України Миколи Азарова з Днем матері

"Це свято сповнене щирого почуття любові, глибокої вдячності і безмежної шани до матері. Кожен із нас з дитинства і до останніх днів несе в своїй душі єдиний і неповторний образ - образ своєї мами, прагне знайти спокій та розраду в її щедрому і безмежному серці. Материнська любов зігріває нас на всьому життєвому шляху. Мама все зрозуміє, пробачить, і завжди любитиме нас, не зважаючи ні на що", - йдеться у вітанні Глави уряду, повідомляє УКРІНФОРМ з посиланням на Департамент інформації та комунікацій з громадськістю Секретаріату КМУ.

Держава, в якій жінці-матері відведено основну суспільну роль, має високу перспективу. В такій державі люди мають добробут і щастя, народ має гідність і повагу від інших людей. Як ми шануємо свою матір, так шанують і нас, зазначив М.Азаров.

В Україні з давніх-давен турботливість про жінку-матір визначалась як найвища чеснота, і це додавало честі роду, громаді, в цілому народу. Щастя та краса материнства в усі часи оспівувалися поетами та художниками.

Прем'єр-міністр України висловив побажання, щоб кожна жінка була щаслива, щоб кожний день її життя був світлим і безхмарним. "Хай будуть здорові і щасливі Ваші діти, адже їхнє благополуччя - це спокій у Ваших серцях".

Земний Вам уклін і щира вдячність за Вашу натхненну та найвідповідальнішу материнську працю, за відданість, ласку, розуміння та надійну підтримку.

Зі святом Вас, любі наші матусі!

УКРІНФОРМ

СКАРБИ МАТЕРИНСЬКОГО СЕРЦЯ

Вітання Голови Верховної Ради України В. М. Литвина до Дня матері

Схиляюся у доземному синівському поклоні і шлю вам, дорогі матері, найщиріші вітання з прекрасним, осяяним і зігрітим найвищими почуттями, святом - Днем матері. Воно справді всенародне, бо все у країні починається, набуває розвитку й оновлення з вічного і величного призначення Матері. Нею дароване нам життя, до неї звернені найперші мовлені нами слова, її подвиг не знає рівних за вмістом любові, добротворення та жертовності.

Вирушаючи у широкі світи, ми беремо з собою пам'ять про колискову, тепло материнських рук та постать, що напутньо зоріє від рідного порога. У тому, як і ким ми виростаємо, чого добиваємося у житті та що прагнемо передавати вже своїм дітям, втілюється вдячність за неустанні клопоти і недоспані ночі матерів, за те, що наші радощі та тривоги вони переживали більше від нас самих.

Сьогодні маємо схилити голову перед тими, для кого материнство було забарвлене у трагічні воєнні тони. Хто, провівши на фронт своїх мужів та синів, стійко ніс гірку долю, ставлячи на ноги і сплюндровану країну, й осиротілих дітей. Солдатські матері і вдови сповна виконали цю святу місію, зрівнявшись за всіма вимірами героїзму з захисниками Вітчизни.

Усіх багатств мови бракує для того, щоб передати велич і такого подвигу, і повсякденних многотрудних материнських справ. Суттєве збільшення допомоги при народженні дітей - знак того, що держава реально повертається обличчям до нинішнього покоління матерів.

Від усього серця зичу нашим дорогим матерям щастя, здоров'я і добра, миру і злагоди в родинах та оселях, радості у дітях.

Нехай усе, що дбайливо вами твориться і плекається, гідно поповнює ріку народної праці на благо і славу нашої спільної великої матері України!

З любов'ю і повагою - Володимир ЛИТВИН.

МАТИ - ЦЕ ДУША СВІТУ!

Дорогі кримчани!

Друга неділя травня традиційно відзначається як День матері.

Слово «мама» - найперше слово, яке вимовляє маленька людина. Скільки в ньому тепла, ніжності, ласки! Мати - це душа світу, основа життя, це символ вічної жіночності, вічної гармонії!

Не існує почуття більш глибокого і більш безкорисливого, ніж материнська любов. Це святе почуття супроводжує нас усе життя, зігріває наші серця, допомагає у подоланні життєвих негараздів. Мама - кращий наставник, мудрий порадник, її чуйне серце б'ється для нас, її дітей.

Дорогі наші мами, в цей прекрасний день ми всі, без винятку, зізнаємося вам у любові! Нехай минуть вас хвороби, тривоги, турботи, нехай наша повага до вас, захоплення вами підтримують вас щогодини, щохвилини.

Живіть як можна довше, і нехай кожен день приносить вам тільки світло і радість.

Зі святом, наші дорогі й улюблені мами!

Президія Верховної Ради АР Крим
Рада міністрів АР Крим
Представництво Президента України в АР Крим

ЛЬВІВ ВІДЗНАЧАЄ 755-РІЧЧЯ

У ці вихідні львів'яни відзначають 755-річчя міста. Цьогоріч святкування збіглися у часі з Днем матері, тож кожен мешканець і гість Львова зможе обрати розваги до душі.

Як передає кореспондент УКРІНФОРМу, у програмі святкових заходів - урочиста хода центральними вулицями міста, виступи духових оркестрів, театралізовані дійства, ярмарки древніх ремесел та відтворення подій з історії Львова.

Крім того, відкриється «Веселий вулик» - справжнє містечко мрії для кожної дитини, в якому проводитимуться різноманітні веселі конкурси та розваги.

Охочі зможуть відвідати виставку автомобілів марки «Запорожець», етнофестиваль «Гуцульщина», V Всеукраїнський IP-фестиваль «De:coded», а також справжні козацькі гуляння. Завершиться перший день свята DJ-парадом.

У неділю святкування розпочнуться гала-концертом міжнародного дитячого театрального фестивалю «Галицька Мельпомена». Для наймолодших відвідувачів заплановано концертно-розважальну програму від студії «Магарич» та змагання «Парковий спецназ». Знайдуться розваги й для всіх любителів ретро та кіно, адже у Львові відбудеться ретровечірка «Шоколадна бруківка» та показ короткометражних фільмів від «Wiz-art».

В останній день святкувань - у понеділок - виступлять колективи художньої самодіяльності вишів Львова. Любителі активного відпочинку зможуть узяти участь у спортивних іграх, естафетах, присвячених Євро-2012.

Віктор ЯНУКОВИЧ:

«САМЕ ТУТ ЗАРОДЖУВАЛАСЯ ВІЛЬНА УКРАЇНСЬКА ДУМКА...»

ПРЕЗИДЕНТ УКРАЇНИ ПРИВІТАВ ЛЬВІВ'ЯН З 755-РІЧЧЯМ ВІД ЗАСНУВАННЯ МІСТА ЛЬВОВА

Шановні львів'яни!

Кожна країна має міста, які забезпечують їй фундамент духовності і державності, зберігають історичну пам'ять поколінь.

Львів для України є одним із таких центрів. Саме тут зароджувалася вільна українська думка, утверджувалася висока духовність та формувалася державницька традиція.

Львів за свою 755-літню історію належав різним державам та імперіям. Але за будь-яких умов місто не втрачало політичної ваги та української самобутності. Багато поколінь львів'ян формували європейський колорит рідного міста, унікальні, властиві лише Львову, культурні традиції.

Львів є унікальним не тільки через прекрасну архітектуру. Насамперед місту Лева вдалося піднестися і століттями утримувати позиції завдяки своїм мешканцям та уродженцям. В усі часи львів'яни відзначалися активністю, принциповістю та небайдужістю.

І сьогодні львівська громада стоїть на варті національних інтересів України. Така позиція викликає повагу та розуміння.

Зі святом вас, дорогі львів'яни! Сильного вам духу та процвітання!

Віктор ЯНУКОВИЧ.

http://www.president.gov.ua

Пам'ятник Степану Бандері у Львові.

МЕДВЕДЄВ ПРОСИТЬ ЯНУКОВИЧА «ДАВАТИ ВІДСІЧ СПРОБАМ ПЕРЕПИСАТИ ІСТОРІЮ»

Президент Росії Дмитро Медведєв привітав Президента України Віктора Януковича і «братерський» український народ з 66-ю річницею Перемоги у Великій Вітчизняній війні.

Текст поздоровлення передано УНІАН Посольством РФ у Україні.

«Цього дня ми вшановуємо воїнів-фронтовиків, трудівників тилу - ветеранів Великої Вітчизняної війни, які наближали нашу Перемогу над нацистськими загарбниками та їх приспішниками.

Витерплюючи величезні нестатки і зазнаючи тяжких втрат, наші народи не лише відстояли незалежність своєї Батьківщини, а й врятували світ від смертельної загрози. Цей безприкладний подвиг назавжди залишиться в пам'яті вдячних нащадків. Важливо зберегти правду про події Великої Вітчизняної війни для майбутніх поколінь і давати відсіч будь-яким спробам переписати історію», - відзначив Д. Медведєв.

Він переконаний, що героїчне минуле українського і російського народів, їх «прагнення до збереження і примноження спільної культурної і духовної спадщини сприятиме подальшому зміцнення відносин стратегічного партнерства між Росією і Україною».

Д.Медведєв попросив В. Януковича передати теплі побажання миру, міцного здоров'я і благополуччя ветеранам війни, які проживають в Україні, стабільності і процвітання – всьому українському народу.

... І ЧЕХАМ - ВІДСІЧ?

«БАНДЕРІВЦІ» –

ПРЕМ'ЄРА НОВОГО ЧЕСЬКОГО ДОКУМЕНТАЛЬНОГО ФІЛЬМУ

Цього тижня на чеському громадському телебаченні відбулася прем'єра нового документального фільму «Бандерівці». Над фільмом працювала група чеських фахівців – істориків і публіцистів. Головними його героями є учасники подій Другої світової війни – вояки Української повстанської армії, а також багато свідків – українців, чехів, словаків. Фільм розкриває широку панораму подій – від перший боїв УПА до рейдів через Словаччину і Чехію й до еміграції окремих формувань на Захід.

В основу фільму чеські автори на чолі з режисером Алешем Коуделою поклали свідчення очевидців боротьби Української повстанської армії за незалежність України.

У споминах розкриваються складні переплетіння людських доль на тлі безперестанних боїв і драматичних стосунків із місцевим населенням в Україні, а потім у Словаччині та Чехії.

«Я не хочу ворогувати ні з євреями, ні з німцями, ні навіть з росіянами. Їх теж там кривдили. Єдиний ворог - ота комуністична система і всі ті, які поневолюють мій народ», - говорить один зі свідків боїв УПА в Галичині.

Для чеського глядача важливо було дізнатись також, що історія Організації українських націоналістів почала писатись саме в Чехії, зауважив один із авторів фільму, публіцист Мілан Сіручек.

«Організація українських націоналістів бере свій початок у Празі, в Чехословаччині. Це були передусім українські офіцери, вояки, які як військовополонені, або, втікаючи від більшовиків, прийшли до нас і в 1919 році заснували тут Українську військову організацію», - зазначив Сіручек.

Чехи відшукали унікальні документальні кадри боїв, життя у криївках чи рейдів вояків УПА, інколи упівці пересувалися по кілька діб поспіль без відпочинку. Усе це у фільмі коментують чеські та українські історики.

Потрібно розібратись і докладно вивчати історичні факти, зазначає режисер фільму Алеш Коудела. «Питання, звичайно, полягає в тому, з якої основи починались події. Адже у 20-х роках сталінська система в Україні запровадила жахливий терор, нам відомо також про мільйони жертв Голодомору 30-х років. Сталін правив терором, він розстріляв майже всю українську інтелігенцію, середнє й вище керівництво своєї армії. А українці завжди воювали за свою незалежність, тому, потрапивши в залежність від більшовиків, вони прагнули самовизначення і своєї незалежності», - наголосив режисер фільму.

Чеський фільм «Бандерівці» торкається драматичних подій, він розповідає про людей, які в боротьбі за волю не раз переступали межу, йшли на крайні заходи. Одні загинули в бою, інших сталінських режим розстріляв чи запроторив до ГУЛАГу, комусь пощастило вижити. Та передусім автори кінострічки звертаються до сучасників, які мають знайти для себе відповіді на непрості запитання. Скинувши з пліч тягар витворених комуністичним режимом політичних стереотипів, саме вони повинні визначити для себе, ким були бандерівці - бандитами чи героями України.

Оксана ПЕЛЕНСЬКА.

«Радіо Свобода».

http://www.radiosvoboda.org/content/article/24093855.html

ІСТОРІЯ НЕСКОРЕНИХ

У Тернополі презентували ілюстровану історію українського визвольного руху «Українська Повстанська Армія. Історія нескорених». Як передає кореспондент УНІАН, організували презентацію представники львівського Центру дослідження визвольного руху.

Вони представили 22 плакати, ілюстровані документами про створення УПА, діяльність вояків, їх побут та дозвілля, а також про роль українських жінок у визвольних змаганнях.

«У період, коли відбувається переписування підручників історії України та знищення історичних фактів про діяльність ОУН-УПА, така інформація дасть можливість кожному школяреві ознайомитись з правдивою історією борців за волю та незалежність України», – зазначив під час презентації заступник міського голови Тернополя з гуманітарних питань Леонід Бицюра.

Він повідомив, що прийнято рішення про забезпечення плакатами із науково-популярного проекту «Українська Повстанська Армія. Історія нескорених» усіх шкіл міста.

За словами голови Тернопільської обласної ради Олексія Кайди, також цими плакатами буде забезпечено всі школи в області.

«Ми – нація із славною історією, ми маємо своїх героїв та дати своїх перемог, якими можемо пишатися. На жаль, нині фальшиві науковці цілими сторінками викидають дні наших славних перемог та подвигів, намагаються зібгати у забуття імена наших героїв. Переконаний, що їм це не вдасться», – наголосив О.Кайда.

УКРАЇНСЬКИЙ КАЛЕНДАР

ТРАВЕНЬ

5

Ю. Липа.

1900 р. — народився Юрій Липа, громадський діяч, письменник, поет, публіцист, один з визначних ідеологів українського націоналізму.

1922 р. — Анатолій Дімаров, український письменник-прозаїк. Лауреат Державної премії України імені Т. Г. Шевченка, за останню частину роману «І будуть люди» (1964, 1966, 1968) — «Біль і гнів» (1974, 1980).

1733 р. — помер запорозький кошовий отаман Кость Гордієнко.

1984 р. — помер Олекса Тихий, український патріот і правозахисник, педагог, мовознавець, член-засновник Української гельсінської групи. Виступав на захист української мови. Помер в ув'язненні в російському концтаборі в Пермі.

5 травня 2005 р. — помер поет Іван Гнатюк, лауреат Національної премії ім. Тараса Шевченка.

6

1920 р. — переможно завершився Перший зимовий похід Армії УНР.

1947 р. — СРСР, Польща, ЧССР підписали договір проти УПА.

1920 р. — народився Григорій Тютюнник, український письменник (збірка оповідань "Зорані межі", роман "Вир"). Брат Григора Тютюнника.

1910 — помер Борис Грінченко, український письменник і громадський діяч.

7

1920 р. — в ході радянсько-польської війни польська армія та українські частини Симона Петлюри зайняли Київ.

1840 р. — народився Марко Кропивницький, видатний український драматург, театральний діяч.

1900 р. — народився Юрій Липа, філософ, поет, лікар УПА.

8

День матері в Україні

В Україні відзначається в другу неділю травня відповідно до Указу Президента України від 10 травня 1999 року № 489/99.

У 1908 році молода американка Анна Джервіс з Філадельфії виступила з ініціативою вшановування матерів у пам'ять про свою матір, яка передчасно померла. Анна писала листи до державних установ, законодавчих органів, видатних осіб із пропозицією один день у році присвятити вшануванню матерів.

Її старання увінчалися успіхом — у 1910 році штат Вірджинія перший визнав День Матері як офіційне свято. Безумовно, День матері — це одне з найзворушливіших свят, тому що кожен з нас з дитинства і до своїх останніх днів несе в своїй душі єдиний і неповторний образ своєї мами, яка все зрозуміє, простить, завжди пожаліє і буде самовіддано любити, незважаючи ні на що.

1709 р. — російське військо зруйнувало Запорізьку Січ у відповідь на перехід запорожців на бік гетьмана Мазепи.

1984 р. — помер Борис Антоненко-Давидович, український письменник, перекладач; член літературної організації Ланка-МАРС; дослідник проблем розвитку й культури української мови. Репресований у 1935 році, на волі — з 1957 року.

2009 р. — в автокатастрофі загинув Ігор Пелих, український журналіст, телеведучий.

9

День перемоги СРСР над нацистською Німеччиною, закінчення Радянсько-німецької війни.

1944 р. — військами 4-го Українського фронту звільнений Севастополь.

1890 р. — народився Кирило Осьмак, Президент УГВР.

1921 р. — від московської кулі загинув Кость Пестушко (Степовий-Блакитний), отаман Степової дивізії.

1933 р. — більшовики розстріляли українських підпільників Сергія Клепача, Андрія Череп'яного, Феодосія Череп'яного та Павла Великого.

1959 р. — помер Григорій Трух, командир сотні УСС, редактор часописів "Наш Приятель" і "Світло".

10

1945 р. — розпочався другий наступ військ НКВС проти Української Повстанської армії.

1879 р. — народився Симон Петлюра, державний і політичний діяч, публіцист, літературний і театральний критик, організатор українських збройних сил. Головний отаман військ УНР (з листопада 1918 р.), голова Директорії УНР (13 лютого 1919 р. — 10 листопада 1920 р.).

Був убитий 25 травня 1926 р. агентом НКВС Самуїлом Шварцбардом.

11

1907 р. — у Києві засновано Українське наукове товариство;

1944 р. — Державний Комітет Оборони СРСР ухвалив депортувати кримських татар на схід СРСР.

1912 р. — народився Михайло Стельмах, український письменник, драматург, фольклорист, творив у жанрі соцреалізму. Писав вірші, але починаючи 1940-их — у прозовому жанрі. Автор поетичних книжок для дітей. Член Спілки письменників України. Одним із перших у післявоєнній художній літературі порушив проблему Голоду 1932-33 та боротьби ОУН-УПА проти СРСР.

12

996 р. — у Києві освячена перша на Русі кам'яна церква — Десятинна.

1943 р. – битва УПА з німецькими військами у м. Колки.

І. Марчук.

1944 р. — Крим звільнено від німців.

1924 р. — народився Федір Моргун, український учений–аграрій, економіст, господарник, письменник і публіцист.

1936 р. — народився Іван Марчук, український живописець, заслужений художник України, лауреат Шевченківської премії. У 2007 році потрапив до рейтингу 100 найвизначніших геніїв сучасності, який уклала британська газета «The Daily Telegraph».

13

1943 р. — початок німецького наступу на "Колківську Республіку" на Волині.

1975 р. — Київське «Динамо» вперше виграло європейський Кубок володарів кубків з футболу.

1849 р. — народився Панас Мирний, український письменник.

1963 р. — народився Олександр Кривенко, український журналіст і громадський діяч (†9 квітня 2003).

1933 р. — застрелився Микола Хвильовий (Фітільов), поет, публіцист, один з основоположників пореволюційної української прози. Хвильового звинувачували в антипартійності, "українському буржуазному націоналізмі", "намаганні відірвати українську культуру та літературу від культури російської". В атмосфері шаленого цькування, передчуваючи наближення тотального терору, покінчив життя самогубством.

2002 р. — помер Валерій Лобановський, український футболіст і тренер.

«ПОПРИ МІТИ ТРАГІЧНОСТІ, Я ХОТІВ, ЩОБ З НАДІЄЮ, ПРЕДКИ ГЛЯНУЛИ З ВІЧНОСТІ, ЯК СЬОГОДНІ МИ ДІЄМО»

(І. Левченко)

2 травня поточного року в мережі Інтернет з'явився сайт приватного музею побуту Західної України, розташованого поблизу Севастополя. Музей функціонує вже три роки. Зі слів його засновника, голови союзу підприємців Ленінського району Севастополя, Михайла Кузменюка, «... Музей не претендує на щось велике... Він претендує на більше — на Вашу приязнь та шану до моїх родичів, земляків і до неї єдиної, моєї малої Батьківщини — Буковини, що на Західній Україні».

Михайло Кузменюк народився й виріс у Чернівцях. Його батьки, діди й прадіди – також буковинці. Перебравшись у 1974 році до Криму, родина Кузменюків відчула, що втрачає щось надважливе й цінне. Тоді й прийшло рішення – обставити помешкання предметами побуту, властивими для Західної України. Першими, у 2002 році, в їхній оселі з'явилися: горботка, кептар, жіноча сорочка та прялка. Згодом експонатів вже було стільки, що ідея створення музею виникла сама по собі. Довелося будувати нові приміщення. Вже у вересні 2008 року музей був освячений і з того часу приймає відвідувачів.

Сьогодні там зібрано понад 1000 експонатів. Серед них є й такі, яким – більше 200 років. Михайлові Кузменюку ті речі нагадують дитинство, відвідувачі ж дізнаються, як жили раніше в Буковинському краї.

Експонати музею об'єднані в експозиції:релігія і обряди, освіта, мистецтво і культура, ремесла, гроші, транспортні засоби, господарське приладдя, кухонне приладдя, традиційний національний одяг, меблі та столярні вироби, колекція годинників, ваги тощо.

Приватний музей, заснований дружньою родиною Кузменюків: Михайлом, Валентиною, дочкою Іванною й онуками - Михайлом, Олесею, Лізою та Миколою - розташований поблизу Севастополя, в селі Чорноріччя. Його експозиційна площа – біля 200 кв. м.

Родина Кузменюків заснувала музей з метою: збереження культурної спадщини Західної України, знайомства мешканців і гостей Криму з історією, культурою, мистецтвом та побутом Буковинського краю, допомоги учням шкіл, ліцеїв, коледжів та інших навчальних закладів у вивченні історії України.

На території музею проходить чимало культурних заходів: вечорниці, маївки, фестивалі. Тут смачно пригощають буковинськими стравами.

Сайт музею, створений Миколою Владзімірським, засновником мережі сайтів «Українське життя в Севастополі», розповість про подвижницьку діяльність родини Кузменюків, сприятиме розширенню кола відвідувачів цього унікального закладу, збагачуватиме кожного, хто доторкнеться до духовної спадщини українського народу. Віднайти його можна за адресою:

http://museum.sebastopol.ua/

На фото унизу: в музеї Кузменюків гостювали Андрій Макаревич та Сергій Нікітін.

«ПИСАНКА — НЕ ПРОСТО АТРИБУТ...»

Міністр культури України Михайло Кулиняк відвідав Коломию, де відбувся п'ятий Всеукраїнський фольклорно-етнографічний фестиваль «Писанка-2011».

Цього року учасниками фестивалю стали майже півтори тисячі прикарпатців з різних районів Івано-Франківщини, а також гості зі Львівщини, Тернопільщини, Вінниччини, Хмельниччини, Волині та Одещини.

200 майстрів народних промислів представили свої вироби: дерев'яний і глиняний посуд, прикраси, рушники, вишиванки, обереги і, безперечно, різнобарвні писанки. Саме писанок було на святі найбільше. Гості фестивального дійства змогли побачити писанки, оздоблені бісером, вишивкою, плетенням, соломкою, смужками різнокольорового паперу тощо. У коломийському Народному домі відбулися майстер-класи для бажаючих опанувати мистецтво писанкарства, у яких взяв участь і Міністр.

«Писанка – вже не просто атрибут святкового столу, – сказав у вітальному слові до учасників та гостей фестивалю Михайло Кулиняк. – Це символ, а у карпатському краї – справжній витвір мистецтва». Міністр додав, що 2011 року вітчизняна писанка отримає світове визнання. Він повідомив, що художниця Оксана Мась стала переможницею всеукраїнського конкурсу, проведеного за сприяння Мінкультури для відбору проектів-учасників Венеціанської бієнале. Оксана Мась продемонструє центральні фрагменти відтвореного нею за допомогою дерев'яних писанок Гентського вівтаря, на якому брати Хуберт і Ян ван Ейки зобразили рай на землі.

Міністр також оглянув експозицію коломийського Музею Писанки.

http://mincult.kmu.gov.ua

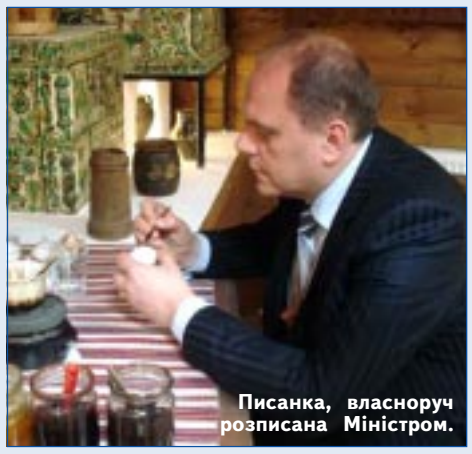

Писанка, власноруч розписана Міністром.

«ПОТРІБНІ ДУША, СЕРЦЕ, ПАМ'ЯТЬ...»

6 травня в Представництві Президента України в АР Крим відбувся урочистий прийом ветеранів Великої Вітчизняної війни. Гостями Представництва стали кримські ветерани: Микола Половинкін, Катерина Селищева, Олександр Аллеров, Дмитро Богданов.

Генерал-майор Микола Павлович Половинкін у лютому 1943 року став «сином полку». Звільняв Ростовську область, Кубань. Після війни закінчив Московське піхотне училище. Проходив службу в частинах і з'єднаннях Забайкальського військового округу. Після звільнення зі Збройних Сил переїхав до Криму. Нагороджений орденами Вітчизняної війни 2-го ступеня, «За службу Батьківщині», «За мужність», медалями «За бойові заслуги», «За оборону Кавказу», «За Перемогу над Німеччиною».

Санінструктор Катерина Василівна Селищева потрапила на фронт у 1941-му. Воювала під Сталінградом, звільняла Крим, Прибалтику. За роки війни була тричі поранена. У мирний час 40 років пропрацювала в бібліотеці ім. Франка. Нагороджена орденом Вітчизняної війни 1-го ступеня, двома медалями «За бойові заслуги», «За Перемогу над Німеччиною».

Олександр Іванович Аллеров був призваний на фронт у 1943 році. У складі 51-ї армії звільняв Крим. Прибалтику. Після війни працював у Камчатському краї та в Криму. Нагороджений орденами Вітчизняної війни 1-го ступеня, Богдана Хмельницького.

Авіатор Дмитро Григорович Богданов служив у Мурманській області, на легендарному аеродромі Ваєнга. Війну закінчив авіаційним техніком ескадрильї у званні лейтенанта. Потім служив у авіаційних частинах Тихоокеанського та Чорноморського флотів. Нагороджений орденами Червоної зірки, Вітчизняної війни 2-го ступеня, Богдана Хмельницького, медалями «За бойові заслуги», «За оборону Заполяр`я».

Постійний Представник Президента України в АР Крим від імені Глави держави Віктора Януковича тепло привітав ветеранів. «На жаль, навіть зараз знаходяться ті, хто намагаються знівелювати подвиг радянських воїнів, які врятували весь світ. Ми говоримо їм: «Ця подія, це свято буде жити вічно в душі народній». Ставлення до ветеранів, безумовно, окрема тема. Напередодні свята виплачується одноразова допомога, надається допомога, але, найголовніше - не в матеріальній площині. Важливе ставлення до цих людей, важливо, що ми не забуваємо подвиг радянських воїнів», - зазначив Володимир Яцуба.

На думку Постійного Представника Президента України в АР Крим, показовим є і те, в якому стані знаходяться пам'ятники і меморіали героям Великої Вітчизняної. «Сьогодні ми побували на заході біля меморіалу «Скорботна мати». Його, як і тисячі інших пам'яток, приведено до ладу. Для цього не потрібно великих витрат, надзусиль. Потрібні душа, серце, пам'ять. Не випадково, в Криму діє програма, розроблена Радою міністрів автономії, щодо збереження усіх Меморіалів, братських могил, пам'ятників, поховань радянських воїнів. Така робота йде по всій Україні.

Напевно, дуже мало таких сімей, яких не обпалила війна. У моїй родині з 8 братів батька з фронту не повернулися четверо. І ми до цих пір не знаємо, де вони поховані. А скільки безіменних поховань, пам'ятників Невідомому солдату. І пошукові роботи не повинні зупинятися. Так ми збережемо пам'ять про Велику Вітчизняну війну», - сказав Володимир Яцуба.

Урочистий прийом завершився врученням Подяк Представництва Президента України в АР Крим, пам'ятних подарунків, неформальним спілкуванням і традиційним фото на пам'ять.

Завершуючи захід, Постійний Представник Президента України в АР Крим Володимир Яцуба звернувся до ветеранів з пропозицією: «Якщо ви не заперечуєте, наш колектив бере над вами шефство. В свята і в будні ви будете нашими постійними бажаними гостями».

Прес-служба Постійного Представника Президента України в АР Крим.